

IZVJEŠĆE
o provedbi mjera i aktivnosti za 2021.
iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.

UVOD

Gradska skupština Grada Zagreba na 16. sjednici, 13. rujna 2018., donijela je Zagrebačku strategiju zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/18, u daljnjem tekstu: Zagrebačka strategija) sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine (Narodne novine 96/17, u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija). Grad Zagreb posvećuje posebnu pozornost zaštiti od nasilja u obitelji i nasilju nad ženama, a koji predstavljaju kršenje osnovnih ljudskih prava i temeljnih sloboda žrtava kao i krajnje neprihvatljiv oblik kršenja prava i interesa djeteta bilo da su djeca žrtve ili svjedoci nasilja u obitelji. Istovremeno, borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji dugoročan je i koordiniran proces različitih sustava kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini. Prva Zagrebačka strategija jedinstvene politike za zaštitu od nasilja u obitelji u razdoblju od 2008. do 2010. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/08) donesena je na 37. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 15. srpnja 2008., dok je druga Zagrebačka strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2011. do 2016. (Službeni glasnik Grada Zagreba 18/11) donesena na 31. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba 29. studenog 2011. godine.

Svrha i ciljevi Zagrebačke strategije zadani su kroz 20 mjera u 7 područja djelovanja:

1. Prevencija nasilja u obitelji
2. Zbrinjavanje i potpora žrtvama nasilja u obitelji
3. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji
4. Unapređenje međuresorne suradnje
5. Izobrazba stručnjaka koji rade u području zaštite od nasilja u obitelji
6. Senzibilizacija javnosti za problematiku nasilja u obitelji
7. Zaštita posebno osjetljivih skupina žrtava nasilja u obitelji

Zagrebačka strategija izrađena je sukladno potrebama žrtava obiteljskog nasilja, ali i iskustvu koje se temelji na provedbi prethodne dvije strategije. Mjere su usklađene s Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Narodne novine 3/18) i Nacionalnom strategijom. Suradnja svih sustava, posebice socijalne skrbi, zdravstva, pravosuđa, obrazovanja, policije i organizacija civilnog društva, nužan je preduvjet pri pravovremenom prepoznavanju problema i poduzimanju mjera usmjerenih suzbijanju i prevenciji nasilja u obitelji. Mjere i aktivnosti zadane Zagrebačkom strategijom izvire iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba tj. nositelja (gradskih upravnih tijela i ustanova čiji je osnivač Grad Zagreb) u koordinaciji s nositeljima/sunositeljima na nacionalnoj razini (Centar za socijalnu skrb Zagreb, Policijska uprava zagrebačka i Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb). Za koordinaciju provedbe Zagrebačke strategije zadužen je Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom.

U izradi i provedbi Zagrebačke strategije u 2021. godinu sudjelovalo je Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji koje je Zaključkom o osnivanju i imenovanju Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji imenovao gradonačelnik Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17 i 20/20).

Sukladno Završnim odrednicama Zagrebačke strategije, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom odnosno sada Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom dužan je prikupiti izvješća provoditelja mjera i aktivnosti.

Objedinjeno izvješće dostavlja se gradonačelniku Grada Zagreba koji o tome izvještava Gradsku skupštinu Grada Zagreba.

Kao i u Izvješću za 2020. godinu, i u 2021. godini nastavljen je utjecaj pandemije virusa COVID – 19. Međutim, svi uključeni dionici u sustavu zaštite žrtava obiteljskog nasilja djelovali su koordinirano tako da niti jedna žrtva nije ostala nezbrinuta, a podrška i skrb je bila dostupna. Mogućnosti prilagodbe na nove okolnosti kao i otpornost zajednice pokazali su se ključnim čimbenikom u kvaliteti i pravovremenoj brizi o najranjivijoj skupini u društvu kao što su žrtve nasilja u obitelji, a među kojima su većina žena i djece.

U tekstu Izvješća navodit će se imena tadašnjih gradskih upravnih tijela koji su bili nositelji ili sunositelji provedbe mjera i aktivnosti u 2021. godini, a u zadanim mjerama Zagrebačke strategije navodit će se novi nazivi gradskih upravnih tijela sukladno Odluci o ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/21 i 24/21).

Riječi i pojmovni sklopovi, upotrebljavani u cijelom tekstu Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2021. iz Zagrebačke strategije koje imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, sukladno članku 43. Zakona o ravnopravnosti spolova

- Pad broja prekršaja nasilja u obitelji u odnosu na 2020. godinu za 3,3%
- Porast broja kaznenih djela nasilja u obitelji u odnosu na 2020. godinu za 23%
- Rast broja kaznenih djela na štetu djece za 28,5%
- Počinitelj su uglavnom osobe muškog spola - preko 80% slučajeva

Specifične okolnosti kao što su posljedice razornih potresa te pandemija koja se nastavila u 2021. godini, a koja je donijela ograničenje kretanja, socijalni i ekonomski stres, društveno zatvaranje i ograničen pristup resursima pomoći i podrške, pogoršale su položaj žrtava nasilja u obitelji, posebice žena i djece. Sljedeći podaci ukazuju na porast sigurnosnih pokazatelja u domeni kaznenih djela.

Prema podacima **Policijske uprave zagrebačke** u 2021. evidentirano je 1.932 počinjenih **prekršaja nasilja u obitelji** sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine 70/17, 126/19 i 84/21) u 2020. evidentirano je 1 998 prekršaja – 66 prekršaja manje (pad za 3.3%). Ukupno je evidentiran 2.091 počinitelj prekršaja nasilja u obitelji, a 1614 osoba muškog je spola (77%) te 477 osoba ženskog spola (23%). Obzirom na dob, u 98,66% slučajeva radi se o punoljetnim osobama (2036 punoljetnih osoba, 28 maloljetnih – 20 maloljetnika, 8 maloljetnica). U ukupnom broju počinitelja recidivizam je prisutan u 486 slučajeva (23,24%) (Tablica 1.).

Tablica 1. *Evidentirani prekršaji nasilja u obitelji, sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji*

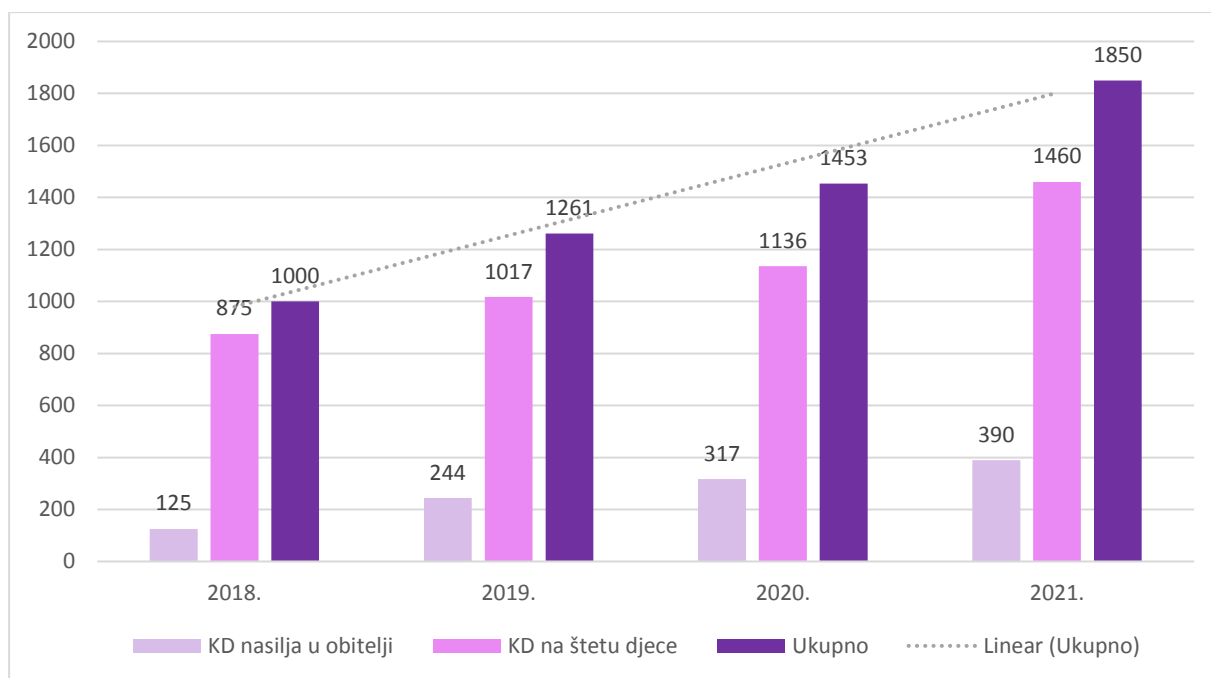
Prekršaji sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji:	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj prekršaja	2244	2099	1998	1932
Počinitelji	2431	2419	2277	2091
Od tog muškaraca:	1920	1915	1817	1614
Od tog žena:	511	504	460	477
Od tog punoljetnih:	2291	2373	2216	2063
Od tog maloljetnih:	50	46	35	28

Za razliku od broja prekršaja koji je u padu, broj kaznenih djela je u porastu.

Ukupno je evidentirano 1850 kaznenih djela iz domene **kaznenopravne zaštite djece i obitelji**, 27,22% više nego 2020. kada je ukupno evidentirano 1453 kaznenih djela. Prema vrsti kaznenog djela, 390 je slučajeva nasilja u obitelji, što je 23% više u odnosu na 2020. kada su evidentirana 317 slučaja. Broj kaznenih djela na štetu djece iz domene kaznenopravne zaštite djece i mladih iznosi 1460 što čini povećanje od 28,5% u odnosu na 2020. kada je zabilježeno 1136 ovakvih kaznenih djela (Tablica 2.; Grafikon 1.).

Tablica 2. *Kaznena djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji, 2018. - 2021.*

Kaznena djela	2018.	2019.	2020.	2021.
Kazneno djelo nasilja u obitelji	125	244	317	390
Kazneno djelo na štetu djece	875	1017	1136	1460
Ukupno	1000	1261	1453	1850



Grafikon 1. *Kretanje broja kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji u razdoblju 2018. - 2021.*

U slučajevima kaznenih djela nasilja u obitelji, a sukladno Kaznenom zakonu (Narodne novine 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21) u većini su oštećene osobe ženskog spola, njih 334 (85%), dok su u manjem broju počinjena na štetu muškog spola – 56 ili 15,1%. S obzirom na dob oštećenih, najveći je broj oštećenih osoba u dobi od 40 do 50 godina (93 oštećene osobe; 31,55%). Također, velik udio oštećenih osoba je i u dobi preko 60 godina, njih 19,87% (81 oštećene osobe). U odnosu na 2020., kad je zabilježen najveći broj oštećenih osoba u dobi od 30 do 40 godina (100 oštećenih osoba; 31,55% i velik udio u dobi preko 60 godina njih 19,87% (63 oštećene osobe).

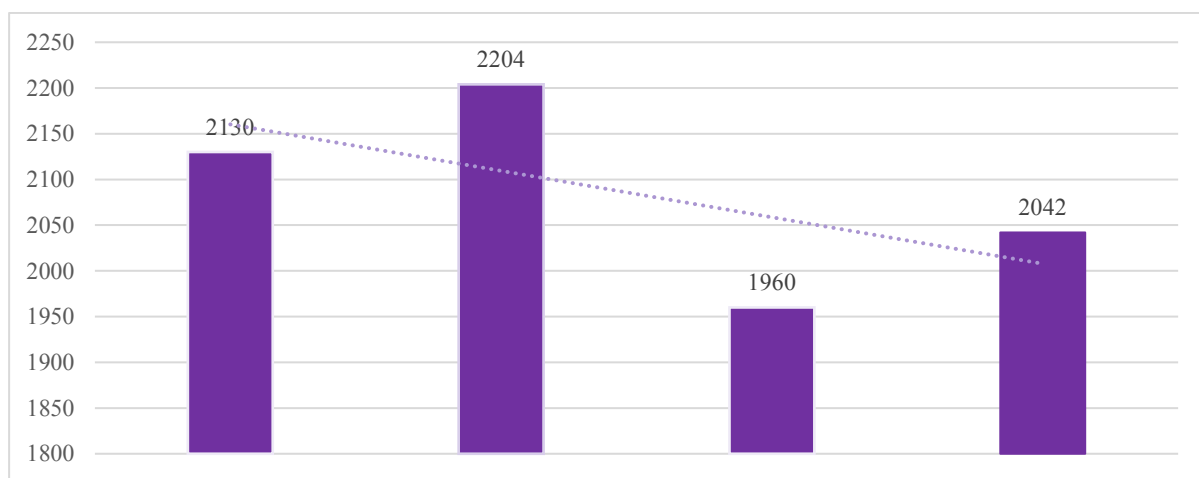
Među evidentiranim kaznenim djelima na štetu djece najbrojnija su kaznena djela povrede djetetovih prava, odnosno 599 slučajeva. Potom slijede, kazneno djelo prijetnji (370 k.d.), tjelesna ozljeda (195 k.d.) te povreda dužnosti uzdržavanja (88 k.d.). U odnosu na 2020., vidljiv je porast kaznenih djela za 397 slučajeva (27,3% više nego u 2020. godini). Analizirajući kazneno djelo povrede djetetovih prava sukladno članku 177. Kaznenog zakona, od 599 evidentiranih kaznenih djela, u nešto većem broju počinjena su na štetu djece muškog spola (306 djece muškog spola, 51 % i 293 djece ženskog spola – 49%).

Dobna struktura oštećene djece ukazuje da je najveći broj oštećene djece u dobi do 14 godina, njih 466 (77,8%).

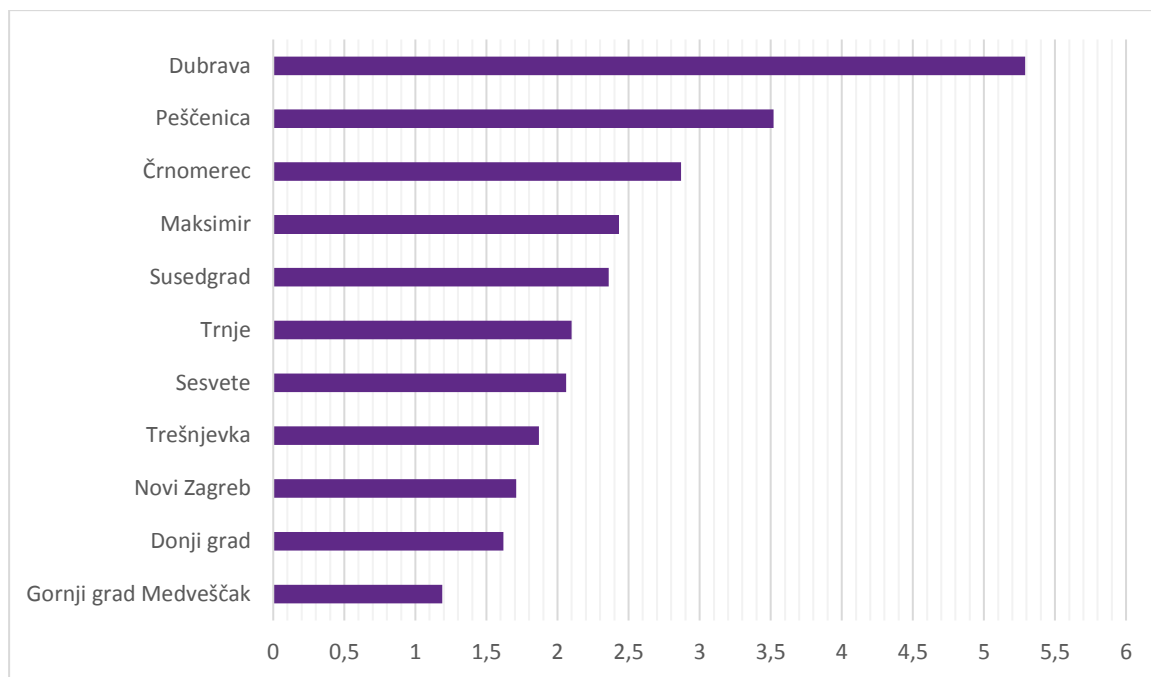
- 4,18% više prijava nasilja u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb
- Najveći broj prijava nasilja u obitelji bilježi se u podružnicama Centra za socijalnu skrb Dubrava, Trešnjevka i Susedgrad
- Stopa prijavljenog nasilja na 1.000 stanovnika najviša je na području podružnice Dubrava (5,29), Peščenica (3,52) te Čnomerec (2,87) dok je najniža na području podružnice Gornji grad – Medveščak (1,19).

Sukladno podacima **Centra za socijalnu skrb Zagreb** ukupan broj prijava nasilja u obitelji u svih jedanaest podružnica Centra u 2021. iznosio je 2.042 dok je tijekom 2020. prijavljeno ukupno 1.960 slučajeva nasilja u obitelji (povećanje od 4,18%) (Grafikon 2.). Najveći broj prijava nasilja u obitelji tijekom 2021. bilježi se u podružnici Dubrava (537), Trešnjevka (242) te Susedgrad (229), a najmanji broj na području podružnice Gornji Grad - Medveščak (52) . Ukoliko se promatra stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika (Grafikon 3), najviša je na području podružnice Dubrava (5,29), Peščenica (3,52) te Čnomerec (2,87) dok je najniža na području podružnice Gornji grad - Medveščak (1,19).

Za usporedbu, u 2020. najviše prijava nasilja u obitelji imale su podružnice Susedgrad (326), Peščenica (280) te Novi Zagreb (279), a najmanji broj prijava nasilja zabilježen je na području podružnice Donji Grad (54).



Grafikon 2. *Prikaz prijavljenog nasilja u obitelji - Centar za socijalnu skrb Zagreb, 2018. - 2021. godine*



Grafikon 3. *Stopa prijavljenog nasilja na 1000 stanovnika po područnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb u 2021. godini*

Tijekom 2021. provodile su se mjere i aktivnosti iz Zagrebačke strategije prema sljedećim područjima:

I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI

- Nastavak provedbe preventivnog programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“ namijenjenim učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama koji je provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
- Provedba preventivnih aktivnosti u Centru za zdravlje mladih čiji je osnivač Grad Zagreb
- Sufinanciran rad organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja) iz različitih gradskih upravnih tijela

Mjera 1.

U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji po vertikalni odgojno – obrazovnog sustava i za sve njegove dionike

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade

Sunositelji: odgojno – obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

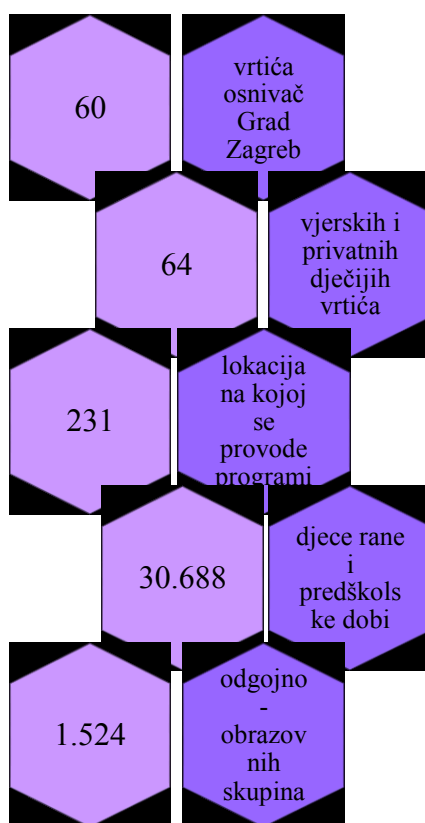
Gradski ured za zdravstvo izvještava da se u okviru preventivnih aktivnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ provodio program „Jačanje kompetencija u radu s mladima“ namijenjenim učiteljima, nastavnicima, profesorima i ostalim stručnim djelatnicima u školama. Program je proveden s ciljem razvijanja vještina i senzibilizacije za problem rizičnog ponašanja učenika/ica te poboljšanja komunikacije profesora i učenika. U 2021. godini programske aktivnosti provodile su se u nešto manjem obimu zbog nepovoljne epidemiološke situacije. Održana je edukacija na temu „Prevencija elektroničkog nasilja“ koja je organizirana u sklopu edukacija koje su se provodile putem digitalne platforme Edu.czm.com.hr, kroz edukativne module za mlade, njihove roditelje i nastavnike u sklopu aktivnosti koje se provode u Centru za zdravlje mladih čiji je osnivač Grad Zagreb.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljavanje strukturiranih programa prevencije: 1
- ✓ Sastanci, radionice, predavanja, edukacija: 53
- ✓ Broj sudionika na predavanjima i radionicama „Jačanje kompetencija u radu s mladima“: 548 sudionika u 10 srednjih škola
- ✓ Najvažniji rezultati evaluacije: Iskazana potreba za nastavkom i proširenjem programa

Gradski ured za obrazovanje izvještava da je Grad Zagreb osnivač 60 dječjih vrtića, javnih predškolskih ustanova, koji su osnovni nositelji gradskog programa javnih potreba u

predškolskom odgoju i obrazovanju. U pedagoškoj godini 2021./2022. (kraj 2021. godine) svi programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja ostvaruju se na 231 lokaciji, za 30.688 djece rane i predškolske dobi, u 1.524 odgojno-obrazovnih skupina, od kojih 8.674 djece jasličke dobi u 506 jasličkih odgojno - obrazovnih skupina i 22.014 djece vrtićke dobi u 1.018 vrtićkih odgojno obrazovnih skupina. Kapacitete gradskih dječjih vrtića nadopunjuje 64 vjerskih i privatnih dječjih vrtića (uključujući tri privatne i vjerske osnovne škole s programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja) koji tijekom pedagoške godine organiziraju redoviti cjelodnevni program i druge programe predškolskog odgoja i obrazovanja.



Grafikon 4. *Predškolski odgoj i obrazovanje*

Predškolski odgoj i obrazovanje	Broj djece	Broj skupina
Jaslička dob	8.674	506
Vrtićka dob	22.014	1.018
Ukupno	30.688	1.524

Tablica 3. *Broj djece uključene u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, broj skupina*

Gradski dječji vrtići su u ovom izvještajnom razdoblju, u okolnostima koje su se javile kao posljedica epidemiološke situacije uzrokovane epidemijom virusa COVID-19 provodili

odgojno-obrazovni proces i u skladu s propisanim mjerama. Osigurani su optimalni uvjeti (materijalni, kadrovski i sigurnosni) za siguran boravak djece u dječjim vrtićima te je kvalitetnom organizacijom odgojno - obrazovnog rada omogućeno provođenje programa odgoja i obrazovanja, skrbi i njege te zdravstvene zaštite i prehrane.

U ovom izvještajnom razdoblju, a vezano uz temu podrške obitelji i prevencije raznih rizičnih ponašanja, provedeno je sljedeće:

- projekt "Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj" provodio se u okvirima epidemiološke situacije uzrokovane epidemijom virusa COVID-19;
- projekt podrške boljem roditeljstvu;
- projekti stručnog usavršavanja stručnih radnika gradskih dječjih vrtića (Nadomjesna komunikacija, Montessori jaslice, Montessori terapija, Unaprijeđivanje podrške djeci s teškoćama u razvoju i dr.) i drugi programi s posebnim naglaskom na primjenu programa mjera sigurnosti i protokola o postupanju u rizičnim i specifičnim situacijama;
- program **CAP "Program prevencije zlostavljanja djece"** za djecu, odgojitelje i roditelje - timovi ili pojedini stručni suradnici izrađuju i provode individualne programe za djecu i roditelje koji su u faktoru rizika pojave nasilja u obitelji ili pojave agresivnog ponašanja kod djece u okviru redovnog rada stručno-razvojne službe dječjih vrtića; financirano iz sredstava dječjih vrtića;
- program ljetovanja za djecu iz obitelji slabijega socijalno-ekonomskog statusa organizira se u suradnji s Gradskim uredom za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Za djecu koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja potreba trebaju dodatnu podršku, stručni suradnici i odgojitelji pripremaju i provode individualizirane programe, a najčešći razlozi njihove provedbe su alkoholizam roditelja, brakorazvodne parnice roditelja, roditelji sa sudskom mjerom, učestale ozljede djece te zanemarivanje djece. Jedno od temeljnih područja kurikulumu područje je sigurnosti i zaštite djeteta, podrška djetetu u ostvarivanju njegovih prava i potreba te uvjeta u kojima dijete živi i razvija se. Svi gradski dječji vrtići obavezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među najmlađima integralni su dio zadaća odgojno - obrazovnog procesa i usmjerene su prema djetetu, odgojitelju, roditelju/skrbniku - obitelji, a provode se najčešće timski, odnosno odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima (pedagog, logoped i/ili rehabilitator) te medicinskom sestrom kao zdravstvenom voditeljicom.

Svi gradski dječji vrtići obavezno izrađuju protokole o postupanjima u slučaju nasilja u obitelji. Kao dio godišnjeg plana i programa dječjeg vrtića organiziraju se predavanja, seminari i radionice na temu zlostavljanja i zanemarivanja djece te primjerene zaštite djece i njihovih prava. Redovito se provodi edukacija odgojitelja za bolje prepoznavanje i razumijevanje ponašanja djeteta, za razvijanje pozitivnih stavova te znanja o obvezi i načinima zaštite djeteta. I dalje se provode CAP edukacije za odgojitelje i stručne suradnike te edukacije za unaprijeđivanje i razvoj partnerstva s roditeljima.

U djelatnosti **odgoja i osnovnog obrazovanja**, kao obvezna razina odgoja i obrazovanja kojoj je funkcija osiguravanje stjecanja šireg općeg odgoja i obrazovanja, provodi se u školskoj godini 2021./2022. u Gradu Zagrebu u:

a) osnovnim školama (ustanovama) kojima je osnivač Grad Zagreb

Osnovne škole	Broj škola	Broj učenika	Broj razrednih odjela
Redovite	111	63.059	3.014
Posebne (za učenike s teškoćama)	4	729	137
Umjetničke	2	877	81
Srednje umjetničke škole koje provode osnovno glazbeno obrazovanje	6 glazbenih	3.315	254
	3 plesne škole		

Tablica 4. Škole kojima je osnivač Grad Zagreb

Osnovno glazbeno obrazovanje izvodi se prema osnovnoškolskom umjetničkom kurikulumu u šestogodišnjem trajanju, a osnovno plesno obrazovanje prema osnovnoškolskom umjetničkom kurikulumu u četverogodišnjem trajanju.

Osnovnim umjetničkim obrazovanjem, kojim učenici stječu znanja i sposobnosti za nastavak obrazovanja, obuhvaćeno je ukupno **4.192** učenika u **335** razrednih odjela, a svi su polaznici i redovnih osnovnih škola.

b) privatnim osnovnim školama s pravom javnosti

Osnovne škole	Broj škola	Broj učenika	Broj razrednih odjela
Privatne	11	1075	71
Privatne umjetničke	1	0	0
Srednje privatne umjetničke škole koje provode osnovno glazbeno obrazovanje	7	387	42
Međunarodni programi	6	593	42

Tablica 5. Privatne škole s pravom javnosti

Ukupan broj učenika u osnovnim školama Grada Zagreba (redovite, posebne, privatne i škole koje provode međunarodne programe): **65.456**.

Četiri osnovne vjerske škole financiraju se u cijelosti na temelju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske, osim plaća zaposlenika i naknada za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život. Sveukupno je osnovnim umjetničkim obrazovanjem, u privatnim školama obuhvaćeno **387** učenika u **42** razredna odjela.

Djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u školskoj godini 2021./2022. na području Grada Zagreba provodi se u srednjoškolskim ustanovama kojima je osnivač Grad Zagreb, Republika Hrvatska odnosno druga pravna ili fizička osoba, kako slijedi:

Vrsta ustanove	Broj ustanova	Broj učenika	Broj razrednih odjela	Postotak
I. SREDNJOŠKOLSKE USTANOVE KOJIMA JE OSNIVAČ GRAD ZAGREB				
A. Srednje škole				
gimnazije	20	11.670	466	35,3 %
strukovne škole	35	19.645	870	59,5 %
B. Umjetničke škole				
plesne škole*	3	187	30	0,6 %
glazbene škole**	6	736	58	2,2 %
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna	1	613	24	1,9 %
C. Srednja škola - Centar za odgoj i obrazovanje	1	141	27	0,4 %
D. Birotehnika - centar za dopisno obrazovanje	1			
UKUPNO (A-D):	67	32.992	1.475	100 %
E. Učenički domovi (4 u sastavu srednje škole)	14	2.318 učenika i 326 studenata	91 odgojna skupina	
II. SREDNJOŠKOLSKE USTANOVE KOJIMA JE OSNIVAČ REPUBLIKA HRVATSKA ODNOSNO DRUGA PRAVNA ILI FIZIČKA OSOBA				
A. Vjerske srednje škole				
Vjerske srednje škole (ugovor između RH i Sv. Stolicе)	2	623	27	
Ostale vjerske škole	2	136	8	
UKUPNO:	4	759	35	
B. Ostale privatne srednje škole s pravom javnosti				
Srednje škole (gimnazije i strukovne škole)	14	1.421	99	
Umjetničke škole (glazbene škole)	6	191	23	
UKUPNO:	20	1.612	122	
UKUPNO (A-B):	24	2.371	157	
C. Učenički dom	2	20 učenika i 5 studenata	2 odgojne skupine	
III. USTANOVE SOCIJALNE SKRBI	3	242	51	
SVEUKUPNO (I.A-C+II.A-B + III.)	93	35.605	1.683	
SVEUKUPNO (I.E.+II.C)	16	2.338 učenika i 331 student	93 odgojne skupine	

Tablica 6. Djelatnost srednjoškolskog obrazovanja na području Grada Zagreba

* i ** od ukupnog broja učenika, za 103 učenika (koji pohađaju matično glazbene i plesne škole) organizirana je nastava iz općeobrazovnih predmeta u Školi primijenjene umjetnosti i dizajna.

Gradski ured za obrazovanje kroz Program javnih potreba u osnovnom odgoju i obrazovanju i Program javnih potreba u srednjem odgoju i obrazovanju financira različite izvannastavne programe koji podižu standard kvalitete života djece i mladih u Gradu Zagrebu, a ujedno pridonose univerzalnoj prevenciji različitih društveno neprihvatljivih ponašanja. Riječ je o sljedećim programima i aktivnostima: poduka plivanja, natjecanja i smotre učenika koje se organiziraju od školske do državne razine, projekti i programi za nadarene učenike, poduka učenika iz Prve pomoći, provedba programa Škole u prirodi, provedba programa Vikendom u sportske dvorane, program produženog boravka i dr. Ovdje je važno istaknuti da Gradski ured za obrazovanje djeluje na nivou primarne ili univerzalne prevencije. Nositelj svih preventivnih aktivnosti u Gradu Zagrebu je Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom koji ima osigurana sredstva za navedenu namjenu, a edukacija prosvjetnih radnika u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima u nadležnosti je Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Školski preventivni program integrirani je dio odgojno - obrazovnog procesa svake odgojno - obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj koji provode učitelji, stručni suradnici i vanjski suradnici. Ciljevi školskog preventivnog programa su: razvijati vještine, znanja, vrijednosti i kompetencije (kognitivne, emocionalne, ponašajne) koje pomažu učenicima da se uspješno nose s rizičnim čimbenicima, poučiti učenike zdravim stilovima življenja kao i uočiti te prevenirati pojave oblika problema u ponašanju.

Školski preventivni program ostvaruje se kroz redovitu nastavu, satove razrednika, školske i razredne projekte, predavanja, radionice s učenicima, edukaciju učitelja te edukaciju roditelja na roditeljskim sastancima u suradnji s drugim institucijama. Školske preventivne programe provode škole sukladno svojim specifičnostima i potrebama. Dio programa obuhvaća redovni i izborni školski program te dodatni rad u izvannastavnim aktivnostima u kojima su integrirani sadržaji o štetnosti raznih rizičnih ponašanja (nasilničko ponašanje, pušenje, alkohol, droge, kocka). Učenicima se nude alternativni sadržaji te ih se potiče na kvalitetno provođenje slobodnog i usvajanje strategija koje će omogućiti donošenje ispravnih odluka i odupiranje rizičnim ponašanjima. Stručni suradnici škola po pitanju nasilja usko surađuju s centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine. Učenicima, koji su u pojačanom riziku zbog narušene obiteljske dinamike, pruža se individualno savjetovanje i provode se diskretni zaštitni programi. S roditeljima visokorizične populacije učenika provodi se utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, roditeljima se pruža pomoć u usvajanju efikasnih komunikacijskih vještina ili ih se upućuje u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć. Sve navedene aktivnosti pridonose opsegu i kvaliteti suradnje između škola, roditelja i vanjskih institucija. Stručni djelatnici škola pokazuju iznimnu osjetljivost i razumijevanje za djecu i roditelje koji žive u teškim životnim situacijama te im se individualnim pristupom pomaže u prevladavanju svakog emotivno teškog razdoblja.

U izvještajnom razdoblju provedba raznih preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama se, s obzirom na epidemiološke mjere, ostvarivala u smanjenom obujmu kroz suradnju škola s centrima za socijalnu skrb i policijom, s liječnicima školske medicine, Službom za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ na projektima očuvanja mentalnog zdravlja kod djece i mladih, radionicama namijenjenim prosvjetnim djelatnicima i roditeljima, a vezano uz pojavu

različitih oblika rizičnih ponašanja u školi i u obitelji te kroz daljnju provedbu programa „Jačanje kompetencija u radu s mladima“

U cilju senzibilizacije učenika, roditelja i društva općenito, škole su obilježavale datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanje položaja žena, žrtava nasilja u obitelji i nasilja među djecom. Učenici su o navedenim temama promišljali i izrazili se kroz likovne, literarne i dramske sadržaje. Nagrada „Luka Ritz“- nasilje nije hrabrost dodjeljivala se učenicima/ama osnovnih i srednjih škola Grada Zagreba za sudjelovanje u humanitarnim aktivnostima ili projektima prevencije odnosno suzbijanja nasilja, doprinos afirmaciji ljudskih prava, toleranciji i međusobnom poštovanju među učenicima u školi i lokalnoj zajednici. Nagrada se dodjeljuje na Međunarodni dan tolerancije.

Aktivnosti i provedba različitih mjera prevencije nasilja među djecom i mladima integralni su dio zadaća odgojno obrazovnog procesa. Iste su usmjerene prema djetetu/učeniku, odgojitelju/učitelju, roditelju/skrbniku-obitelji te se provode individualizirano za onu djecu/učenike koja prema protokolima praćenja i utvrđivanja specifičnih potreba imaju stvarne specifične potrebe. U kontinuitetu se prate ponašanja takve djece interakcije djece i roditelja te da se provode i preventivne mjere zaštite djeteta i u skupini/razredu i u obiteljskom okruženju. Stručni suradnici škola vezano za pojavnost svih oblika nasilja usko surađuju s centrima za socijalnu skrb, policijom i liječnicima školske medicine. Učenicima iz obitelji s narušenom obiteljskom dinamikom pruža se individualno savjetovanje i provode se diskretni zaštitni programi. S roditeljima visokorizične populacije učenika provodi se utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, roditeljima se pruža pomoć u savladavanju efikasnih komunikacijskih vještina, upućuju se u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć i slično.

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba izvještava o sljedećim aktivnostima:

- ✓ osmišljeni strukturirani programi prevencije: stručnjaci Poliklinike proveli su više predavanja/radionica kojima je cilj bio zaštita od nasilja općenito, a osobito od nasilja u obitelji. Sudionici su bili roditelji, članovi obitelji, odgajatelji, učitelji, nastavnici, stručni suradnici, studenti, djeca i učenici. Obzirom na epidemiološke mjere, većina je održavana putem online platformi.
- ✓ broj održanih predavanja/radionica za sve ciljne skupine: oko 100
- ✓ broj i zadovoljstvo sudionika predavanja/radionica: više stotina sudionika

Zaposlenicima Poliklinike osigurana je redovita supervizija jednom mjesečno koju vodi educirani psihijatar iz druge ustanove, a dva puta tjedno su osigurani timski sastanci u okviru kojih se provodi prema potrebi tzv. „peer“ supervizija (supervizija među kolegama).

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA:

- Gradski ured za zdravstvo iz redovnih sredstava financira Službu za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ te sredstava Centra za zdravlje mladih
- Gradski ured za obrazovanje iz redovnih sredstava (redoviti programi predškolskog i školskog sustava)
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba iz redovnih sredstava

Mjera 2.

Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade

Sunositelji: organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sufinancira programe i projekte organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovališta (za djecu, mlade, obitelji, žrtve obiteljskog nasilja, žrtve seksualnog nasilja, telefonske SOS linije za pomoć i slično). Ured je sufinancirao rad organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju savjetovališta za djecu, mlade, obitelji i žrtve obiteljskog nasilja, programe i projekte organizacija civilnog društva koji obuhvaćaju aktivnosti kojima se potiče prosocijalno ponašanjem usvajanje adekvatnih oblika reagiranja, smanjivanja tolerancije na nasilje, prekidanje transgeneracijskog prenošenja kruga nasilja, podizanje javne svijesti (radionice s djecom, sportske aktivnosti, predavanja, edukacije za roditelje i širu javnost) putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2021., Javnog poziva za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama za 2021., Javnog natječaja za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja pružanja socijalne usluge privremenog smještaja beskućnika i potpore radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji za razdoblje od 2019. do 2021. godine iz proračuna Grada Zagreba te Javnog natječaja za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama za razdoblje od 2020. do 2022. godine iz proračuna Grada Zagreba. Provodi se redovita evaluacija provedenih programa i projekata.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj sufinanciranih programa i projekata: 25
- ✓ Broj korisnika obuhvaćenih programima i projektima: točan broj korisnika moći će se izvijestiti po zaprimanju svih Izvještaja o izvršenju programa/projekata
- ✓ Provedena evaluacija provedenih programa i projekata: evaluacija će biti provedena po zaprimanju svih Izvještaja o izvršenju programa/projekata

Gradski ured za zdravstvo financijski je podržao projekte sljedećih udruga: „Autonomna ženska kuća“ s projektom „Unaprjeđenje mentalnog zdravlja žrtava obiteljskog nasilja psihosocijalnom podrškom i terapijom“. Svrha projekta je unaprijediti mentalno zdravlje žena i djece koje su preživjele obiteljsko ili partnersko nasilje pružanjem sveobuhvatne psihosocijalne podrške, psihološkog savjetovanja i terapije. Udruga Ženska soba provodila je projekt „Zaštita mentalnog zdravlja osoba koje su preživjele seksualno nasilje“ u cilju unapređenja mentalnog zdravlja osoba koje su preživjele seksualno nasilje što će se postići kroz osiguravanje efikasne psihosocijalne pomoći i podrške žrtvama. Podržan je i projekt udruge Hrabri telefon „Snaga obitelji“ kojem je cilj jačanje socijalnog kapitala obitelji kroz pružanje

podrške i smjernica u razvijanju djelotvornog i uvažavajućeg odnosa roditelja s nerazvijenim roditeljskim vještinama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ financijski podržana tri projekta organizacija civilnog društva
- ✓ održano 396 savjetodavnih razgovora
- ✓ provedeno 34 grupnih radionica s majkama te 101 individualnih savjetovanja

Gradski ured za sport i mlade financirao je tri projekta koji se odnose i na obiteljsko nasilje te na primarnu prevenciju istoga.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Aktiva - Udruga za spolno odgovorno ponašanje te prevenciju nasilja i ovisnosti među mladima, "Tolerancija sa uvažavanjem različitosti među mladima - 2021.", za 200 korisnika
- ✓ Umjetnička organizacija MULTIKULTI, projekt „E Nećeš!“, za 300 korisnika
- ✓ Psihološki centar TESA, „Savjetovalište za mlade“, za 300 korisnika
- ✓ Ukupno sufinanciranim programima/projektima obuhvaćeno je oko 800 korisnika.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 1.160.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom **1.105.000,00** kuna za programe/projekte organizacija civilnog društva
- Putem Gradskog ureda za sport i mlade **35.000,00 kuna** za programe/projekte organizacija civilnog društva
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **20.000,00 kuna** za programe/projekte organizacija civilnog društva

II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI

- Otežan rad skloništa i savjetovališta tijekom druge godine pandemije virusa COVID – 19 no bez prekida pružanja usluga za žrtva nasilja u obitelji
- Sveobuhvatan prikaz rada svih skloništa i savjetovališta za žrtva nasilja u obitelji na području Grada Zagreba
- Grad Zagreb prva je lokalna zajednica u Republici Hrvatskoj koja je Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12, 22/13, 11/20, 27/21 – pročišćeni tekst) uvela posebno pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja
- Osigurana mreža stručne pomoći i podrške djeci i mladima koja su traumatizirana nasiljem u obitelji
- Zaposlene 24 žrtve obiteljskog nasilja posredovanjem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb

Mjera 1.

Osigurati financijsku potporu rada skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i za žrtve seksualnog nasilja

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Na području Grada Zagreba aktivno djeluju tri skloništa za žrtve nasilja u obitelji. Dom „Duga – Zagreb“ je dom socijalne skrbi osnovan sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22, 46/22) te mu je osnivač Grad Zagreb, a usluge skloništa još pružaju dvije organizacije civilnog društva (Udruga „Autonoma ženska kuća Zagreb“ i Udruga „Ženska pomoć sada“). Udruge se redovito financiraju iz proračuna Grada Zagreba putem javnog natječaja te javnog poziva u okviru pružanja financijske potpore radu tajnih skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koja organiziraju i provode organizacije civilnog društva (samo savjetovališta imaju Udruga B.a.b.e. i udruga Ženska soba).

U 2019. prvi puta je objavljen Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja pružanja socijalne usluge privremenog smještaja beskućnika i potpore radu skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji za razdoblje od 2019. do 2021. iz Proračuna Grada Zagreba što je novina sukladno Zagrebačkoj strategiji. Time se osigurava stabilnost skloništa za žrtve nasilja u obitelji i kontinuitet podrške. Važno je napomenuti da je od 2020. godine u Programu financiranja udruga iz područja pružanja socijalnih usluga (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/19) jedan od ciljeva i osiguranje psihosocijalne i pravne pomoći žrtvama nasilja koji se ostvaruje financiranjem preventivnih i tretmanskih programa podrške djeci, obitelji i žrtvama nasilja. Kako bi se navedeno i ostvarilo, u 2020. po prvi je puta raspisan Javni natječaj za financiranje trogodišnjih programa udruga iz područja razvoja mreže socijalnih usluga usmjerenih prioritetnim korisničkim skupinama za razdoblje od 2020. do 2022. iz

Proračuna Grada Zagreba. Time se stvorio temelj za trogodišnje financiranje savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji.

Djelatnost Doma „Duga – Zagreb“ financira se iz proračuna Grada Zagreba dok se rad skloništa Udruga „Ženska pomoć sada“ i „Autonomna ženska kuća Zagreb“ dijelom financira iz proračuna Grada Zagreba, a dijelom iz Državnog proračuna Republike Hrvatske te drugih izvora. Utvrđen kapacitet za smještaj žrtava obiteljskog nasilja u skloništu Doma „Duga – Zagreb“ iznosi 40 osoba, a u skloništu Udruge „Ženska pomoć sada“ 2019. godine utvrđen je kapacitet za ukupno 8 osoba. Sklonište „Autonomne ženske kuće Zagreb“ nema utvrđen kapacitet no prima od 25 do 40 osoba. Skloništa za žrtve nasilja u obitelji provode aktivnosti privremenog smještaja; stanovanja, prehrane, brige o zdravlju/higijeni kao i psihosocijalnog tretmana žrtava na smještaju koje uključuje različite oblike grupnih i individualnih psiholoških tretmana s djecom i odraslim osobama (prorada traume, psihosomatskih smetnji, teškoća prilagodbe i sl.), pravno savjetovanje uključujući zastupanje, pomoć u izradi žalbi, tužbi i drugih podnesaka te savjetovanje i posredovanje socijalnog radnika (pri smještaju djece u vrtiće i škole, ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i prava iz sustava socijalne skrbi i sl.). Dom „Duga – Zagreb“ i udruge koje vode skloništa pružaju i usluge savjetovanja kroz savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji koja su namijenjena i žrtvama koje nisu na smještaju u skloništu, a savjetovalištu se mogu obratiti osobno, telefonskim putem (SOS telefonska linija) ili elektronskim putem. Savjetovališta uključuju pružanje pravne, socijalne i psihološke pomoći dok su SOS linije dostupne i u hitnim slučajevima 24 sata dnevno. Tijekom 2021. obilježene drugom godinom pandemije virusa COVID - 19, skloništa i savjetovališta poštivala su preporuke nadležnih tijela za suzbijanje pandemije.

U daljnjem tekstu kratak je opis svakog skloništa i savjetovališta na području Grada Zagreba tijekom izvještajnog razdoblja, a nakon toga prikaz ukupnih podataka u 2021. godini.

DOM „DUGA - ZAGREB“

Dom „Duga - Zagreb“ pruža usluge smještaja žrtvama nasilja u obitelji neovisno o spolu, a sam smještaj uključuje usluge prehrane, brige o zdravlju, psihosocijalni tretman i pravno savjetovanje, sa smještajnim kapacitetom od ukupno 40 osoba. Rad s korisnicima - djecom i odraslim žrtvama obiteljskog nasilja kroz 2021. provodio se kroz individualnu i grupnu psihosocijalnu pomoć i osnaživanje, karijerno savjetovanje žrtavana smještaju, politiku zaštite djece na smještaju, te pružanje pravne pomoći. rada sa žrtvama obiteljskog nasilja. U izvještajnom razdoblju unutar **skloništa** je bilo smješteno ukupno 112 žrtava nasilja (47 odraslih osoba te 65 djece tj. 41,96 % odraslih te 58,04 % djece). Od odraslih osoba, na smještaju su bila dva muškarca. U odnosu na 2020.g. značajno se smanjio udio mladih osoba od 18 g. – 29 g. koji je u 2021.g. bio 15% (2020: N= 40%). S obzirom na dob djece na smještaju, njih 66% je djece jasličke/predškolske dobi, zatim slijedi osnovnoškolska dob (25%) i srednjoškolska dob (8%). Na smještaju je u 2021. godini bilo dvoje odraslih osoba s invaliditetom i četvero djece s teškoćama u razvoju. Usluge **savjetovališta** koristilo je ukupno 491 osoba, a održano je ukupno 871 savjetovanja. U 89,20% slučajeva korisnice su žene te su u 97,35% slučajeva punoljetne. Najčešće su se savjetovanja obuhvaćala kombinirano savjetovanje (77.4%), što je pokazatelj da se radi o korisnicima s kompleksnom problematikom te da im je potreban sveobuhvatan i multidisciplinarni pristup. Najčešći su slučajevi kombiniranog nasilja unutar kojeg prevladava psihičko nasilje 75,6% i ekonomsko nasilje 31%. Djelatnicima je osigurana supervizija.

UDRUGA „AUTONOMNA ŽENSKA KUĆA ZAGREB“

Aktivnost smještaja u skloništu provodi se kontinuirano 24 sata na dan tokom svih 12 mjeseci, te se osigurava sveobuhvatnu pomoć i podrška ženama i njihovoj djeci u skloništu. Ženama se pruža podrška u pronalaženju posla i pomoć pri pripremi za nadolazeće pravne radnje, na skori izlazak iz skloništa, pronalaženje stana, mijenjanje škole ili vrtića ukoliko je potrebno te primjenjivanje sigurnosnih pravila i u životu nakon odlaska iz skloništa. Također se provode grupni i individualni programi osnaživanja, prorade traume, te dramsko-pedagoške i kreativno-edukativne radionice za djecu. U **skloništu** je smješteno je ukupno 28 osoba, 10 (35,71%) odraslih i 18 (64,29%) djece. Od 10 odraslih, njih troje su mlade žene (30%). S obzirom na dob djece na smještaju, 50% djece je osnovnoškolske, 44,4% djece je jasličke/predškolske dobi te 5,56% srednjoškolske dobi. U 2021. godini **usluge savjetovališta** koristilo je ukupno 796 osoba, a ukupno je održano 2681 savjetovanje. Sve su korisnice savjetovališta ženskog spola, a savjetovalištu se obratila 41 osoba s invaliditetom. U najvišem postotku korisnice se savjetovalištu obraćaju zbog nasilja među partnerima/ u vezi (85,68%), strukturalnog nasilja (37,44%) i nasilja u obitelji (12,69%). S obzirom na vrstu najzastupljenije je psihičko nasilje (95,23%), kombinirano (83,04%), fizičko (58,4%) i ekonomsko nasilje (44,60%). Korisnice se obraćaju zbog kontinuiranog nasilja (73,24%), a u najvećem postotku slučajeva počinitelji nasilja su partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica 49,75% i bivši partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica (44,10%). Supervizija je osigurana za zaposlenice udruge.

UDRUGA „ŽENSKA POMOĆ SADA“

Koristeći pristup samopomoći i osnaživanja, Udruga osigurava dostupnost skloništa, savjetovališta te telefonska dežurstva od 0 do 24 sata tijekom cijele godine za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji. Unutar **skloništa** osiguravaju se usluge kontinuiranog socijalnog savjetovanja i psihološke terapije za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, grupno i individualno savjetovanje, radionice za žene i djecu – žrtve nasilja, pružanje pravne pomoći te pomoći za zapošljavanje i rad na njihovom osamostaljenju. Istodobno, Udruga surađuje s institucijama s kojima korisnica skloništa dolazi u kontakt te surađuju na pronalaženju institucionalnih rješenja položaja žrtava nasilja. Na smještaju u prihvatnom centru/skloništu na tajnoj adresi u 2021. godini bilo je ukupno 13 osoba. S područja Zagreba je 83,3% korisnica, dok je jedna korisnica s područja Republike Hrvatske. Usluge **savjetovališta** koristilo je ukupno 250 osoba, a ukupno je održano 335 savjetovanja. Korisnice savjetovališta su većinom žene (249 žena i jedan muškarac). S obzirom na vrstu realiziranog savjetovanja najzastupljenije je kombinirano savjetovanje (64,38%) te pravno savjetovanje (24,63%). U najvišem postotku korisnice se savjetovalištu obraćaju zbog nasilja među partnerima/ u vezi (85,68%), strukturalnog nasilja (37,44%) i nasilja u obitelji (12,69%). S obzirom na vrstu najzastupljenije je psihičko nasilje (95,23%), kombinirano (83,04%), fizičko (58,4%) i ekonomsko nasilje (44,60%). Korisnice se obraćaju zbog kontinuiranog nasilja (73,24%). SOS telefonski pozivi činili su ukupno 724 poziva: savjetodavnih i suportivnih poziva, psihološkog savjetovanja i pozivima – zahtjevima za smještaj žrtve nasilja. Zaposlenicama je osigurana supervizija.

UDRUGA „ŽENSKA SOBA“

Centar za žrtve seksualnog nasilja „Ženska soba“ je jedino specijalizirano savjetovalište za rad sa osobama koje su preživjele seksualno nasilje te njima bliskim osobama. Osim osoba koje su preživjele seksualno nasilje, ali i nasilje u obitelji, pomoć i podrška pruža se i njima bliskim osobama (članovima i članicama obitelji, prijateljima i prijateljicama, partnerima i partnericama) te stručnim osobama iz državnih institucija i tijela te drugih organizacija civilnoga društva koji rade ili su došli u kontakt sa žrtvama nasilja. Usluge koje su pružane u Centru za žrtve seksualnog nasilja su: savjetovanje, psihoterapija, krizno savjetovanje, pravno savjetovanje i informiranje, informiranje o uslugama dostupnim u sustavu zdravstvene skrbi, pratnja na institucije prilikom prijave nasilja i/ili tijekom trajanja sudskog procesa, osiguravanje hitnih ginekoloških pregleda i sl. Tijekom 2021. godine pružena je pomoć i podrška za 283 osobe kroz 2076 savjetovanja. Usluge savjetovališta koristilo je ukupno 283 osobe, a ukupno je održano 2076 savjetovanja. Korisnice savjetovališta su većinom žene (242 žena i 41 muškarac). U najvišem postotku korisnici se savjetovalištu obraćaju zbog nasilja u obitelji (50,5%) te među partnerima/u vezi (30,4%), te u najvećem postotku zbog seksualnog nasilja (69%) i kombiniranog nasilja (21,5%). U preko 76% slučajeva radi se o kontinuiranom nasilju. Supervizija je osigurana zaposlenim osobama koje pružaju pomoć i podršku žrtvama seksualnog nasilja. Kako bi pružanje pomoći i podrške bilo kvalitetno od izuzetne je važnosti osigurati superviziju djelatnica specijaliziranih servisa za pružanje pomoći i podrške ženama žrtvama nasilja. Rezultati supervizije očituju se u osobnom i profesionalnom razvoju savjetnica, svjesnosti o vlastitim ograničenjima, evaluaciji kompetencija te daljnjom potrebom za usavršavanjem. Ženska soba redovno organizira supervizije koje vodi angažirana stručna osoba. Supervizija omogućuje pomagačici da otkrije svoje snage i resurse, poveća svoje samopoznavanje i kompetenciju u vršenju profesije.

UDRUGA „B.a.B.e.“

Savjetovalište Udruge B.a.B.e. utemeljeno je na multidisciplinarnom modelu i individualiziranom pristupu gdje se u najvećoj mogućoj mjeri posvećuje pažnja osobnim potrebama korisnika i korisnica. Ovakav pristup omogućava korisnicima/ama da na istom mjestu ostvare pravo na pristup općim pravnim informacijama, pravni savjet, pravnu pomoć, savjetodavnu pomoć, psihološku pomoć, asistenciju pri sastavljanju podnesaka te u odabranim slučajevima zastupanje pred javnopravnim tijelima i Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu. Osobito je potrebno naglasiti i važnost psihološkog savjetovališta koje je također dostupno u Udruzi, a putem kojeg se osigurava da žrtve nasilja dobiju sveobuhvatnu pomoć i potporu prilikom poduzimanja radnji u cilju rješavanja svog statusa i ostvarivanja svojih prava.

Korisnice savjetovališta su većinom žene (91,41%). Savjetovalištu su se obratile samo punoljetne osobe, najčešće u dobi od 30 do 60 godina (60,3%), zatim mlade osobe (23%) i 16,7% starijih je osoba (65 i više godina). Korisnici u jednakom postotku dolaze iz cijele Hrvatske, i iz Grada Zagreba (50,1% područje Hrvatske), dok je devet stranih državljana. U najvišem postotku korisnice se savjetovalištu obraćaju zbog nasilja u obitelji (60,80%). U najvećoj mjeri radi se o proživljenom psihičkom i fizičkom nasilju koje se u 90% slučajeva događa kontinuirano. Zaposlenicama je osigurana supervizija.

Skloništa za žrtve nasilja u obitelji u 2021.

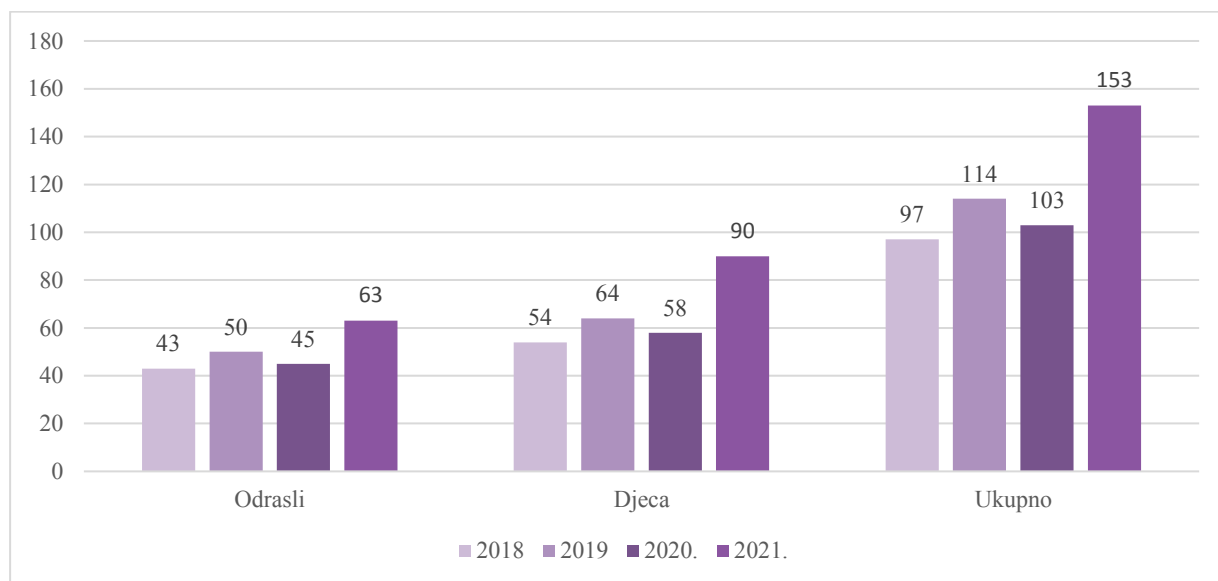
- U tri skloništa ukupno su smještene 153 osobe
- Smješteno je 63 odraslih i 90 djece
- Smještene su dvije osobe s invaliditetom i 7 djece s teškoćama u razvoju
- U odnosu na 2020., broj smještenih korisnika u 2021. bio je veći za 48,54%
- Dom „Duga - Zagreb“ bilježi najveći broj korisnika na smještaju

Tablica 7. *Korisnice/i skloništa za žrtve nasilja u obitelji u 2021.*

Sklonište	Ukupno osoba na smještaju	Od toga punoljetnih		Broj djece na smještaju	
		Br.	%	Br.	%
Dom „Duga – Zagreb“	112	47	41,96%	65	58,04%
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	28	10	35,71%	18	64,29%
Udruga „Ženska pomoć sada“	13	6	46,15%	7	53,85%
Ukupno	153	63	41,18%	90	58,82%
Sklonište	Ukupan broj punoljetnih osoba na smještaju	Broj mladih u odnosu na broj odraslih korisnika (18-29 godina)		Broj starijih (65+ godina) u odnosu na broj odraslih korisnika	
		Br.	%	Br.	%
Dom „Duga – Zagreb“	47	15	31,91%%	3	6,38%
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	10	3	30%	0	0%
Udruga „Ženska pomoć sada“	6	1	16,67%	0	0%
Ukupno	63	19	30,16%	3	4,76%

Tijekom 2021. u tri skloništa na području Grada Zagreba na smještaju je bilo ukupno 153 osoba (63 odraslih osoba te 90 djece) (Tablica 7.).

U odnosu na 2020. godinu, u 2021. godini bilježimo porast broja smještenih osoba za 48,54% (Grafikon 5.). U 2020. godini bilo je smješteno ukupno 103 osoba (45 odraslih i 58 djece).



Grafikon 5. *Korisnice/i skloništa u 2018., 2019., 2020. i 2021.*

Na smještaju je u tri skloništa u 2021. godini bilo ukupno 90 djece. Najviše djece je jasličkog i predškolskog uzrasta, slijede djeca osnovnoškolske pa srednjoškolske dobi (Tablica 8). Sedmero djece su djeca s teškoćama u razvoju (7,78% od ukupnog broja smještene djece).

Isto tako, u skloništima je u 2021. bilo smješteno i 19 mladih osoba (u dobi od 18-29 godina – 30,16% ukupnog broja odraslih korisnika) te 3 osobe starije životne dobi (4,76% ukupnog broja odraslih korisnika). Na smještaju su bile dvije osobe s invaliditetom (3,17% odraslih korisnika).

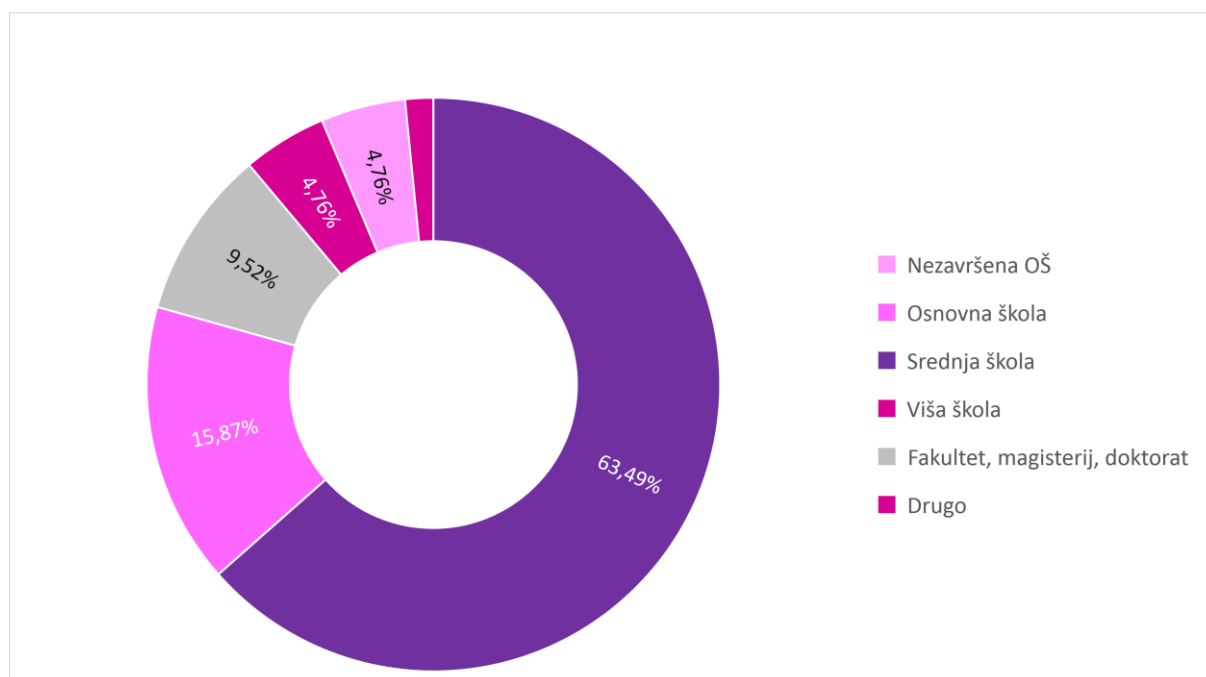
Tablica 8. *Dob djece na smještaju u tri skloništa u 2021.*

Dob djece na smještaju:	Postotak
Jaslička i predškolska	61,8%
Osnovnoškolska	31,46%
Srednjoškolska	6,74%
Ukupno	100%

- 63,49% korisnika ima završenu srednju školu
- 36,5 % odraslih korisnika je nezaposleno, a 33,3% je zaposleno
- 47,62% korisnika ima prebivalište izvan Grada Zagreba
- Korisnici su nasilje doživjeli u najvećoj mjeri od bračnog/izvanbračnog partnera/ice (82,54%) i bivšeg partnera/ice (9,52%)
- Po izlasku iz skloništa, korisnici su otišli u samostalan život (55,56%) te kod primarne obitelji (17,78%). Određeni broj korisnika premješten je u drugo sklonište (2,22%), a dio se vratio partneru - počinitelju nasilja (13,33%).

S obzirom na obrazovanje, prema podacima za sva tri skloništa, 63,49% korisnika ima završenu srednju školu, 15,87% završenu osnovnu školu, 4,76% je bez završene osnovne škole, dok 13,33% korisnika ima višu ili visoku stručnu spremu (Grafikon 6).

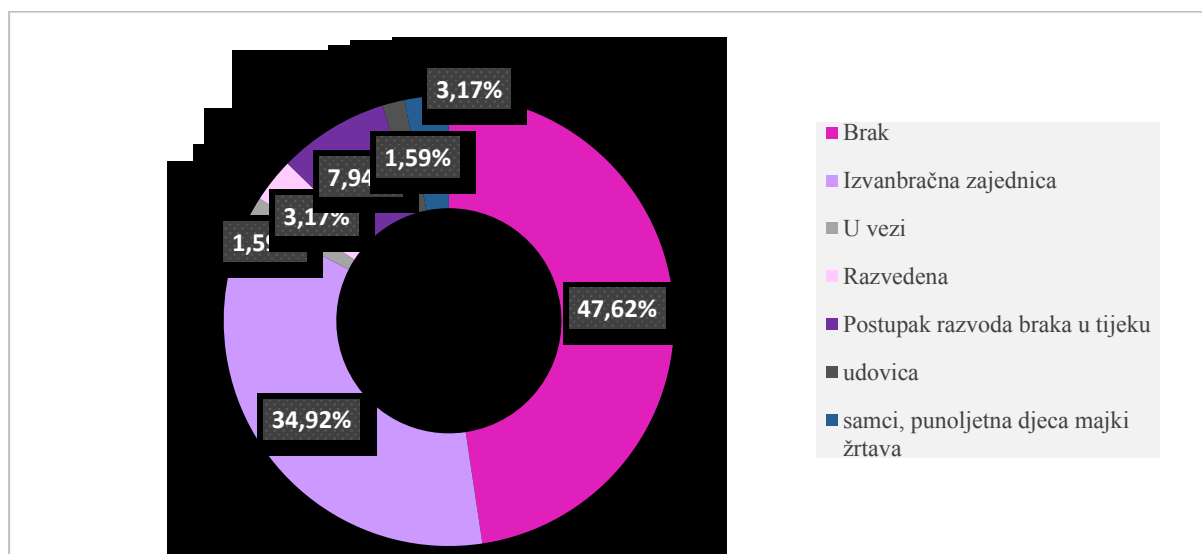
U radnom odnosu je 33.3% korisnika smještaja, dok je njih 36,50% nezaposleno. Njih 12,70% koristi roditeljni/roditeljski dopust, 7,94 % su studenti i/ili korisnici mjere roditelj/odgojitelj, dok njih 7,94% su u mirovini (Tablica 9.).



Grafikon 6. Stupanj obrazovanja odraslih osoba na smještaju

Tablica 9. Radni status odraslih osoba na smještaju

Radni status	Postotak
U radnom odnosu	33,33 %
Nezaposlen/a	36,50 %
Rodiljni/roditeljski dopust	12,70 %
U mirovini	7,94 %
Studenti, status roditelja odgojitelja	7,94 %
Ukupno	100%



Grafikon 7. Bračni status osoba na smještaju u tri skloništa

U bračnoj zajednici je 47,62% osoba, u izvanbračnoj zajednici 34,92% osoba. Njih 3,17% je razvedeno, dok kod njih 7,94% je u tijeku razvod braka (Grafikon 7.).

Prebivalište izvan Grada Zagreba ima 47,62 % punoljetnih korisnika smještaja, a na području Grada Zagreba 44,14 % korisnika. Udio stranih državljana iznosi 7,94% (Tablica 10.). Osim Grada Zagreba, najveći broj korisnika ima prebivalište u Zagrebačkoj i Sisačko-Moslavačkoj županiji.

Tablica 10. Prebivalište odraslih osoba na smještaju u tri skloništa

Prebivalište	Postotak
Zagreb	44,14%
Područje Hrvatske	47,62%
Strana državljanica	7,94%
Ukupno	100%

S obzirom na odnos s počiniteljem nasilja, počinitelji nasilja su u najvećem postotku bračni odnosno izvanbračni partner (82,54%) te bivši bračni/izvanbračni partner (9,52%). U manjim postocima počinitelji nasilja su roditelji - majka (3,18%) ili otac (3,18%) (Tablica 11.).

Kod velikog broja korisnika, prije dolaska u sklonište, zabilježena je višegodišnja izloženost nasilju. Vezano za trajanje nasilja, njih 29,03% bilo je izloženo nasilju do dvije godine, 29,03% do pet godina, a njih 17,74% deset i više godina (Tablica 12.).

Tablica 11. *Odnos osobe na smještaju s počiniteljem nasilja*

Odnos	Postotak
Bračni/izvanbračni partner/ica	82,54%
Bivši partner/ica	9,52%
Majka/otac	6,36%
Dolazak radi obrade u Poliklinici	1,58%
Ukupno	100%

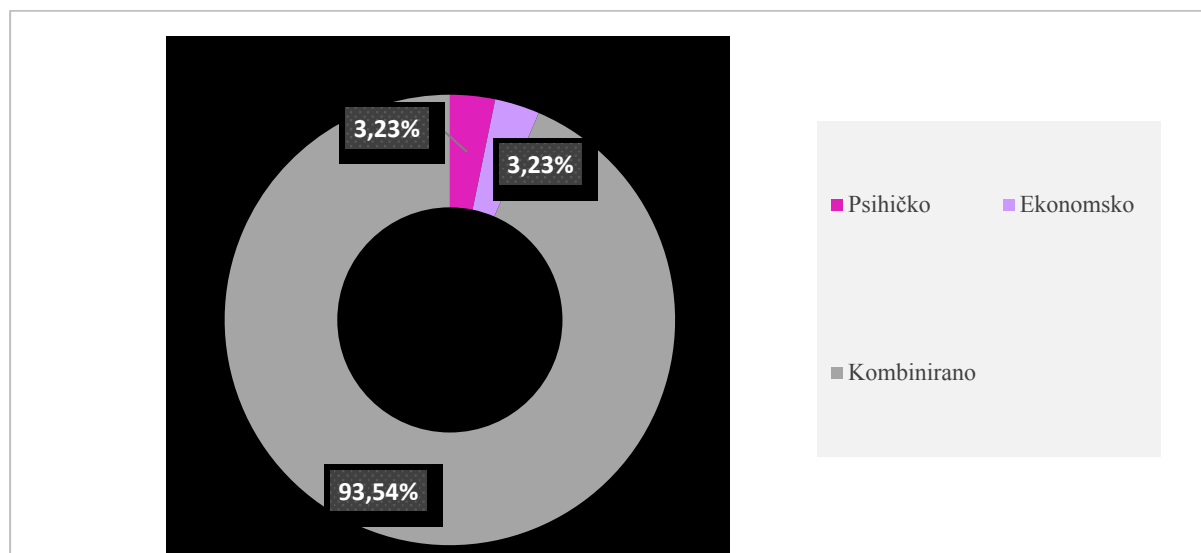
Tablica 12. *Trajanje nasilja prije dolaska u sklonište*

Trajanje nasilja	Postotak
Do 1 godine	9,68%
Do 2 godine	29,03%
Do 5 godina	29,03%
Do 10 godina	14,52%
10 godina i više	17,74%

*N=62

Prema vrsti nasilja kojoj su osobe bile izložene, u većini slučajeva riječ je o kombiniranom nasilju koje je doživjelo 93,54% korisnika/ca (Grafikon 8.). Uz kombinirano nasilje osobe su bile izložene ekonomskom i psihičkom nasilju.

Prema podacima o trajanju smještaja u skloništu (Tablica 13.), korisnici/e su u najvećem postotku na smještaju ostali od 1 do 30 dana (38,18%) ili do tri mjeseca (25,46%). Njih 9,09% u skloništu je ostalo do 6 mjeseci, dok njih 9,09% do godine dana i više.



Grafikon 8. *Vrsta proživljenog nasilja*

Tablica 13. *Trajanje smještaja u skloništu*

Trajanje smještaja	Postotak
Od 1 do 30 dana	38,18%
Od 1 do 3 mjeseca	25,46%
Od 3 do 6 mjeseci	18,18%
Od 6 mjeseci do jedne godine	9,09%
Godinu dana i više	9,09%
Ukupno	100%

*N=55

Tijekom boravka u skloništu osobe su uključene u različite oblike vanjske podrške- COO Dubrava, dječji vrtići, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, Savjetovalište Duge, odvjetnik, Poliklinika Suvag, Fond Spasi me, Dječja kuća Borovje, Dječji dom Zagreb, psihijatrijska pomoć unutar neke od bolnica i dr.

Skloništa je u 2021. godini napustilo 48 osoba. Nakon izlaska iz skloništa, najviše osoba nastavilo je samostalan život (39,13%), dok se dio osoba vratilo partneru (21,74%) ili u primarnu obitelj (19,57%). Njih 15,22% otišlo je u drugo sklonište.

Po izlasku iz skloništa, njih 10 (20.83% od ukupnog broja osoba kojima je prestao smještaj) uključeno je u neki oblik vanjske podrške (besplatna pravna pomoć, tretman mentalnog zdravlja kroz psihijatrijska liječenja, radionice i savjetovanje na temu traženja posla, promjene karijere, razgovora za posao pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, socijalne usluge (rješavanje statusnih pitanja), psihološka pomoć (individualni razgovori, suportivne terapije, edukativne i terapijske radionice), pravne usluge – pravna pomoć (priprema za sudski proces, pisanje tužbi, žalbi, i ostalih pravnih podnesaka). Pomoć pri odlasku iz skloništa i traženje adekvatnog smještaja.

Tablica 14. *Odlazak nakon prestanka smještaja u skloništima*

Nakon prestanka trajanja smještaja osobe su otišle...	Postotak
Primarna obitelj	19,57%
Povratak partneru	21,74%
Samostalan život	39,13%
Drugo sklonište	15,22%
Nešto drugo	4,34%
Ukupno:	100%

*N=46

Postoje slučajevi kada se zahtjevi za smještaj u skloništima ne mogu realizirati. Uglavnom se radi o nedostatku raspoloživih smještajnih kapaciteta u trenutku podnošenja zahtjeva te o duljini prosječnog boravka korisnika/ka u skloništu. U tom slučaju, korisnici/ice se smještavaju u ostala skloništa u Republici Hrvatskoj. Sukladno podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (2021.) u Republici Hrvatskoj djeluje 25 skloništa s ukupnim smještajnim kapacitetom od 346 mjesta. Zahtjevi se ne realiziraju i radi ovisnosti o alkoholu i/ili drogi, prisutnosti mentalnih oštećenja koja nisu pod kontrolom liječnika ili zbog odustanaka od strane korisnika.

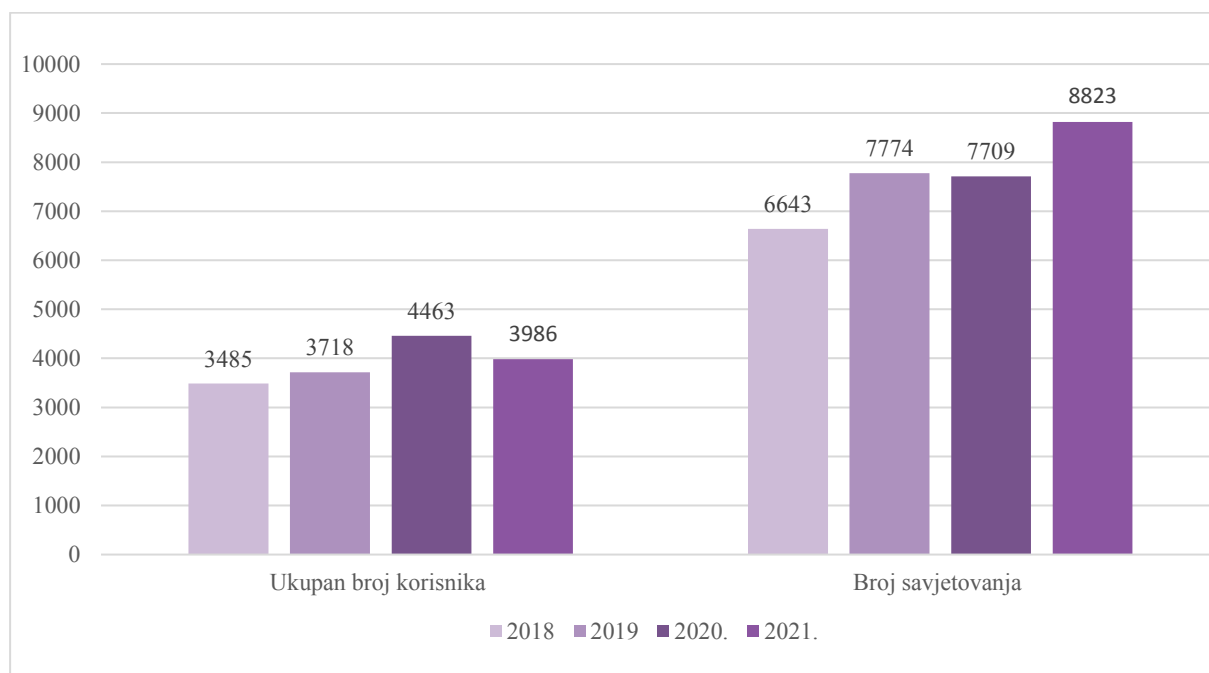
Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2021.

- Tijekom 2021. u pet savjetovališta održano je 14,7% više savjetovanja nego 2020., odnosno održano je 8.823 savjetovanja za 3.986 osobe
- Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je 10,69% manje osoba u odnosu na 2020.
- Najveći je udio psihološkog savjetovanja, potom slijede pravno savjetovanje (39,08%) te kombinirano savjetovanje

Podaci o savjetovališnom radu odnose se na pet savjetovališta:

- Savjetovališta za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“,
- Autonomne ženske kuće Zagreb – Žene protiv nasilja nad ženama,
- Udruga Ženska pomoć sada – SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja
- Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava
- Udruga B. a. B. e. – Budi aktivna. Budi emancipiran.

Tijekom 2021. u navedenim savjetovalištim održano je ukupno **8.823** savjetovanja (1.114 više nego u 2020. godini, odnosno 14,7%). Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je **3.986** osoba (477 osoba manje nego u 2020., odnosno 10,69%). Tijekom 2020. održano je ukupno **7.709** savjetovanja. Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je **4.463** osobe.



Grafikon 9. Kretanje broja korisnika i broja savjetovanja u 2018., 2019., 2020. i 2021. godini

Tablica 15. *Korisnici savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji u 2021.*

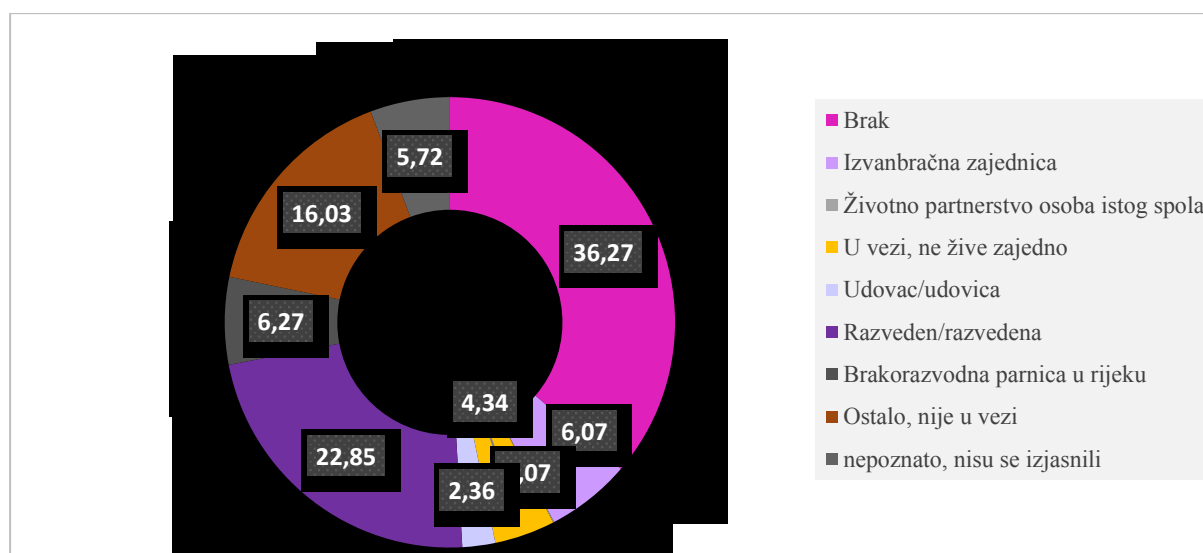
Savjetovalište	Ukupno korisnika	KORISNICI PO DOBI								KORISNICI PO SPOLU						Ukupan broj savjetovanja	Prosječan broj savjetovanja po osobi
		Punoljetni		Maloljetni		Mladi (18-29)		Stariji 65+		Žene		Muškarci		Nisu se izjasnili			
		Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%		
Dom „Duga – Zagreb“	491	476	97,35%	13	2,65%	27	5,5%	77	15,68%	438	89,21%	51	10,39%	2	0,40%	871	≈ 2
Autonomna ženska kuća Zagreb-Žene protiv nasilja nad ženama	796	796	100%	0	0%	34	4,27%	136	17,08%	796	100%	0	0%	0	0%	2681	≈ 3
Ženska pomoć sada- SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja	250	236	94,4%	14	5,6%	46	18,4%	58	23,2%	249	99,6%	1	0,4%	0	0%	335	≈ 1
Ženska soba – Centar za seksualna prava	283	279	98,59%	4	1,41%	65	22,62%	1	0,35%	242	85,51%	41	14,48%	0	0%	2076	≈ 7
Udruga „B.a.B.e“- Budi aktivna. Budi emancipiran.	2166	2166	100%	0	0%	498	22,99%	363*	16,76%	1980	91,41%	186	8,59%	0	0%	2860	≈ 1
Ukupno	3986	3955	99,22%	31	0,78%	670	16,81%	635	15,93%	3699	92,80%	279	6,99%	2	0,05%	8823	≈ 2

Korisnici savjetovališta u 99,22% slučajeva punoljetne su osobe te u 92,80% žene (Tablica 15.). Prebivalište na području Grada Zagreba ima 51,7% korisnika dok njih 47,54% prebivalište ima u ostalim županijama Republike Hrvatske ili su strani/e državljani/ke (0,75%) (Tablica 16.). Usluge savjetovališta koristilo je 73 osobe s invaliditetom (1,83%).

Tablica 16. *Prebivalište korisnika usluga savjetovališta*

Prebivalište korisnika usluga savjetovališta	Postotak
Zagreb	51,71%
Područje Hrvatske	47,54%
Strani/a državljan/ka	0,75%
Ukupno	100%

U braku je 36,27% korisnika/ica, a u izvanbračnoj zajednici 6,07% osoba. Udio razvedenih osoba iznosi 22,85% (Grafikon 10.).



Grafikon 10. *Bračni status odraslih korisnika savjetovališta u 2021.*

Tablica 17. *Zastupljenost vrsta savjetovanja u savjetovalištim*

Vrsta savjetovanja	Postotak
Pravno	33,87%
Psihološko	32,89%
Kombinacija	27,90%
Socijalno	2,76%
Drugo	2,04%
Ukupno	100%

Tablica 18. *Način savjetovanja*

Vrsta savjetovanja	Postotak
Telefonsko	58,52 %
Osobno	17,94 %
E-mail, chat	15,97%
Skype, zoom, video poziv, dr.	7,56%
Ukupno	100%

Tablica 19. *Kategorija/vrsta nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu*

Kategorija nasilja	Postotak
U obitelji	46,59%
Među vršnjacima	0,38%
Među partnerima/u vezi	32,12%
Na radnom mjestu	1,86%
Kombinacija	8,61%
Drugo-elektroničko, strukturalno	10,44%
Ukupno	100%
Vrsta nasilja	Postotak
Psihičko	33,40%
Fizičko	22,75%
Seksualno	10,80%
Ekonomsko	13,74%
Zanemarivanje	0,09%
Elektroničko	1,14%
Kombinirano	18,08%
Ukupno	100%

Obzirom na vrstu savjetovanja, najveći je udio telefonskog savjetovanja (58,52%), potom savjetovanja osobnim dolaskom (17,94%), savjetovanja putem e – maila, chata (15,97%) te savjetovanja putem video poziva, Zoom-a i sl. (7,56%). S obzirom na vrstu nasilja, osobe se obraćaju savjetovalištu zbog doživljenog psihičkog (33,40%), fizičkog (22,75%), kombinacije više vrsta nasilja (18,08%), ekonomskog (13,74%) te seksualnog nasilja (10,80%).

Razlog traženja pomoći je u većini slučajeva nasilje u obitelji (46,59%) ili partnersko nasilje (32,12%). Ukupno promatrano, na razini svih savjetovališta, u jednakim omjerima-postocima zastupljeno je pravno, psihološko i kombinirano savjetovanje (Tablica 19.).

U velikom broju slučajeva (80,84%) korisnici savjetovališta bili su kontinuirano izloženi nasilju. U odnosu na počinitelja nasilja najveći udio odnosi se na odnos s

partnerom/partnericom – suprugom (43,55%) i bivšim partnerom/partnericom - suprugom (27,48%) – preko 70% svih slučajeva nasilja. U malom broju slučajeva (0,52%) radi se o nepoznatoj osobi.

Tablica 20. Kategorija/vrsta nasilja zbog kojeg se korisnici obraćaju savjetovalištu

Odnos s počiniteljem nasilja	Postotak
partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica	43,55%
bivši partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica	27,48%
dijete	2,70%
otac, majka	3,19%
skrbnik/ica	0,24%
unuk/a	0,21%
brat/sestra	2,59%
baka, djed	0,17%
drugi član obitelji	2,59%
nadređena osoba, kolega/ica s posla	1,90%
prijatelj	1,55%
poznanik/ica, susjed	2,25%
nepoznata osoba	0,52%
netko drugi (svekar, svekrva, šogor..)	6,05%
Ukupno	100%

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 4.441.798,88 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom financirana je djelatnost Doma „Duga – Zagreb“ s ciljem pružanja usluga privremenog smještaja i psihosocijalne pomoći osobama na smještaju: **3.364.053,67 kn** te djelatnost Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji s **192.745,21 kn**
- Putem istog Ureda: Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ – Žene protiv nasilja nad ženama, program „Sklonište i savjetovalište za žene i djecu koja su preživjele partnersko nasilje“ ukupno **560.000,00 kuna**, Udruga „Ženska pomoć sada“, Institucionalna podrška, ukupno **100.000,00 kn**, Udruga „B.a.B.e.“; Pružanje pravne i psihosocijalne pomoći žrtvama nasilja i drugim socijalno ugroženim skupinama; **90.000,00 kn** i Udruga „Ženska soba“, program „Centar za žrtve seksualnog nasilja“ ukupno **135.000,00 kn**

Mjera 2.

Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje

Sunositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelji i osobe s invaliditetom

Grad Zagreb prva je lokalna zajednica u Republici Hrvatskoj koja je Odlukom o najmu stanova (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/09, 3/12, 15/12, 22/13, 11/20 i 27/21- pročišćeni tekst) uvela posebno pravo (izvan liste reda prvenstva) na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom sukladno čl. 7. ranije navedene Odluke o najmu stanova može izdati mišljenje za dodjelu gradskog stana u najam izvan liste reda prvenstva osobama koje nemaju riješeno stambeno pitanje niti mogućnost da ga riješe na drugi način, a nalaze se u iznimno teškom socijalno - zdravstvenom položaju, uz uvjet da prije podnošenja zahtjeva prebivaju na području Grada Zagreba neprekidno najmanje 10 godina te da ispunjavaju uvjete propisane člankom 3. i 4. Odluke.

Osobama koje se nalaze u iznimno teškom socijalno-zdravstvenom položaju smatraju se:

- osobe kojima je rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje utvrđeno tjelesno oštećenje organizma u visini od 100 % ili opća nesposobnost za rad ili nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi utvrđeno teže tjelesno ili mentalno oštećenje i psihička bolest i potpuna ovisnost o tuđoj njezi i brizi, a korisnici su prava socijalne skrbi na temelju Zakona o socijalnoj skrbi i to: korisnici zajamčene minimalne naknade, korisnici doplatka za pomoći i njegu te korisnici osobne invalidnine,

- osobe koje su žrtve obiteljskog nasilja, prema pravomoćnoj sudskoj odluci ne starijoj od godinu dana, pod uvjetom da im ukupna primanja ne prelaze 50% prosječne mjesečne plaće isplaćene u gospodarstvu Grada Zagreba u prethodnoj godini,

- osobe kojima je zbog gluhoće utvrđeno pravo na doplatu za pomoć i njegu.

Nakon razornog potresa koji je pogodio Grad Zagreb dana 22.03.2020. godine Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o najmu stanova koja je stupila na snagu dana 20.05.2020. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 11/20). Člankom 7b propisano da se stan može dati u najam, izvan liste reda prvenstva, vlasniku stana/kuće i zaštićenom najamoprincipu ako je stan/kuća, zbog prirodne nepogode, mišljenjem statičara utvrđena neuporabljivom za stanovanje, a u vrijeme nastanka prirodne nepogode stanovao je u stanu/kući i imao prijavljeno prebivalište na adresi stana/kuće te se nalazi u iznimno teškom socijalno-zdravstvenom položaju te on i članovi njegova obiteljskog domaćinstva nemaju u vlasništvu drugi stan ili kuću na području Grada Zagreba. Stan se daje u najam do završene obnove stana/kuće, uz obvezu plaćanja zaštićene najamnine i svih ostalih troškova stanovanja. Postupak za izdavanje mišljenja za dodjelu gradskog stana u najam izvan liste reda prvenstva pokreće stranka podnošenjem zahtjeva s potrebnom dokumentacijom pri Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Nakon obrade predmeta Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom izrađuje obrazloženo mišljenje i dostavlja ga na daljnje postupanje Gradskom uredu za upravljanje imovinom Grada.

Tijekom 2021. godine tadašnji Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom zaprimio je 66 zahtjeva za izdavanje mišljenja za dodjelu gradskog stana u najam izvan liste reda prvenstva. Do zaključno 31.12.2021. godine, navedeni je Ured izradio 51 pozitivno mišljenje, 4 zahtjeva su odbijena dok je za njih 11 postupak još u tijeku. Od ukupnog broja

zahtjeva, **3 zahtjeva su podnijele osobe koje su žrtve obiteljskog nasilja i za sva 3 zahtjeva je izdano pozitivno mišljenje.**

U 2021. u Gradu Zagrebu je stambeno zbrinuto 2 osobe/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja. Sveukupno je u razdoblju 2012. - 2021. zbrinuto 100 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Posebna evidencije o podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja te o stambenom zbrinjavanju istih
- ✓ Stambeno zbrinuto 2 osobe/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓ Izrađeno 3 obrazložena mišljenja Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom o potrebi stambenog zbrinjavanja osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja
- ✓ Nizak broj zahtjeva i stambeno zbrinutih obitelji u odnosu na prošle godine zbog utjecaja druge godine pandemije virusa COVID - 19 i potresa
- ✓ Sveukupno je u razdoblju 2012. - 2021. zbrinuto 100 osoba/obitelji sa statusom žrtve obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Aktivnosti su se provodile u okviru redovne djelatnosti nadležnih gradskih ureda

Mjera 3.

Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Ustanove zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Dom "Duga - Zagreb", organizacije civilnog društva

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za zdravstvo izvještava da ovu mjeru provodi **Poliklinika za zaštitu djece i mladih grada Zagreba** (u daljnjem tekstu: Poliklinika) kao zdravstvena ustanova u kojoj je stručna pomoć i podrška dostupna djeci i mladima uz uputnicu liječnika obiteljske medicine te multidisciplinarna dijagnostička obrada i preporuka adekvatnog tretmana.

Od 01.01. do 31.12.2021. ukupno je u Poliklinici bilo 2.633 djece, od čega je njih 1.151 u obradu došlo prvi put u navedenom razdoblju (novootvoreni kartoni); realizirano je 7.784 prvih pregleda te je pruženo ukupno 31.301 usluga.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ U obradi i tretmanu ukupno je bilo 2633 djece, a od čega je njih 1151 u obradu došlo prvi put
- ✓ Realizirano je 7784 prvih pregleda i ukupno 31301 usluga

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovito osigurava sredstva za rad Doma „Duga – Zagreb“ te Centra za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“ koji osiguravaju stručnu pomoć i podršku djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da se savjetovalištu za žrtve nasilja u obitelji obratilo 13 maloljetnih osoba kojima je trebao savjet i pomoć vezano za nasilje u njihovim obiteljima.

U skloništu je tijekom 2021.g. boravilo na smještaju ukupno 65 djece od kojih je više od 66% bilo predškolske dobi (2020: 14%!). Osnovno školske djece bilo je 25% i srednjoškolaca 8%.

S djecom psihologinja radi individualnu psihološku potporu u smjeru njihovog odmicanja od osjećaja krivice za nasilje među roditeljima, kada je to moguće prema dobi djece. Nadalje, za predškolsku i školsku djecu od 2 do 12. godine osiguravalo se ispunjeno slobodno vrijeme dok nema majki (npr. rad u dvije smjene, odlazak liječniku, na sud, razgovori za posao i slično). Studentice viših godina pomažućih fakulteta, (socijalni rad, psihologija, edukacijska rehabilitacija itd.), brinu o djeci, organiziraju kreativne radionice, pomažu u učenju osnovnoškolcima i srednjoškolcima. Pružala se pomoć u učenju, ali i u praćenju online nastave za djecu nižih razreda osnovne škole što je značajno olakšalo i njihovim majkama koje su za to vrijeme mogle neometano raditi. Osigurava se upis u predškolske ustanove te se oni odabiru prema lokaciji radnog mjesta majke ili iz blizine skloništa, ovisno što je povoljnije za korisnika smještaja. Predškolski programi su besplatni za vrijeme boravka u skloništu te nije potreban pristanak drugog roditelja

Prvi put je u 2021.g. proveden set od 4 pedagoške radionice s djecom osnovno školske dobi naziva "Razvoj radnih navika i odgovornosti kod djece". Uz rad na razvoju radnih navika i odgovornosti kod djece, radilo se na adekvatnom odnosu prema autoritetima u obrazovanju. Naime, traumatizirana djeca ponekad iskazuju problem s autoritetima zbog ranijih loših autoriteta moći koje je nametao počinitelj nasilja u njihovim obiteljima. Sve navedeno izravno je ili neizravno važno za ekonomsku neovisnost djece i odraslih žrtava i za stvaranje dobrih radnih navika i samopouzdanja, što su sve važni uvjeti za udaljavanje od počinitelja nasilja i izlazak iz kruga nasilja. Sve opisane programe sa studenticama financirala je Raiffeisen banka Hrvatska i Fondacija „H. Stepic“ iz Beča, svatko u 50% dijelu ukupnih troškova.

Organizirane su prigodne radionice izrade ukrasa ili predstava kojima se obilježava neki datum kao npr.: Božić, Valentinovo, Uskrs, Dan žena (djeca darivaju majke), Dani kruha, Svjetski dan djece.

Centar za pružanje usluga u zajednici „Savjetovalište Luka Ritz“ (u daljnjem tekstu: Centar „Luka Ritz“) ustanova je socijalne skrbi čiji je osnivač Grad Zagreb, a koja je započela s radom 2017. godine. Centar „Luka Ritz“ nastao je iz potrebe zajednice za sustavnom, sveobuhvatnom skrbi o djeci i mladima u riziku i djeci s razvijenim problemima u ponašanju. Centar „Luka Ritz“ je tijekom 2021. proveo sljedeće aktivnosti: timska obrada korisnika/usluga inicijalne procjene, usluge savjetovanja i pomaganja (telefonsko i online savjetovanje, savjetovanje i pomaganje – individualno i grupno) te individualnu i grupnu psihosocijalnu podršku. Djelatnicima nije osigurana supervizija. **Usluga inicijalne procjene** je postupak procjene potrebe korisnika prilikom njegovog prvog dolaska te davanje preporuka za prikladnim oblikom tretmana ili uključivanja u psihološku/timsku obradu prethodno uključivanju u tretman. **Psihološko testiranje** provodi se korištenjem psiholoških instrumenata u skladu s kronološkom dobi i uočenoj problematici korisnika. Psihološko testiranje provode psiholozi, a po završenom testiranju korisnicima se prezentiraju rezultati istoga te se uručuje pisani nalaz i mišljenje. **Usluga timske obrade korisnika** je postupak procjene, u koji su osim djeteta/maloljetnika uključeni i roditelji/ skrbnici, a koji predstavlja multidisciplinarnu timsku djelatnost upoznavanja, razumijevanja i tumačenja potreba i rizika te jakosti i snaga djece i mladih u riziku za razvoj problema u ponašanju, kao i onih s već razvijenim problemima u ponašanju sa svrhom donošenja preporuke o daljnjim intervencijama. U procesu timske obrade sudjeluje stručni tim Centra (socijalni radnik, socijalni pedagog i psiholog), pojedinačna mišljenja članova multidisciplinarnog tima sintetiziraju se u nalaz i mišljenje, s preporukom za daljnja postupanja. **Usluga savjetovanja i pomaganja** je socijalna usluga sustavne stručne pomoći kojom se pojedincima i obiteljima kroz individualan i/ili grupni rad pruža usmjeravanje u prevladavanju poteškoća te stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu. Savjetodavni rad (individualni i

grupni) usmjeren je na poticanje i usmjeravanje korisnika u pronalaženju rješenja za aktualne teškoće, što kod djece i mladih uključuje prevenciju ili prevladavanje postojećih problema u ponašanju te razvoj i unapređenje socijalnih i emocionalnih vještina. Rad s odraslima usmjeren je prema istraživanju vlastitog osobnog rasta i razvoja, kao i razvoju i unapređenju roditeljskih vještina, ali i promicanju odgojnih vrijednosti za smanjenje rizičnih ponašanja kod djece i mladih.

a) u uslugu individualnog savjetovanja korisnici su se uključivali nakon provedene inicijalne procjene (ili timske obrade prema potrebi), kojom se poštuje načelo individualnog pristupa, odnosno pružanja usluge u skladu sa specifičnim potrebama svakog pojedinca. Dinamika dolazaka korisnika u sklopu ove usluge je (1x/tj. ili 1x/2tj.).

b) usluga grupnog savjetovanja i pomaganja provodila se po formiranju grupe roditelja za koje je procijenjeno da im je potrebno usmjeravanje u odgojnom postupanju ili dodatna podrška u roditeljstvu. Grupe su vodili stručni radnici Centra (socijalni radnik, socijalni pedagog i psiholog), a dinamika održavanja grupnih susreta određivala se sukladno populaciji korisnika, vrsti grupe te procjeni potreba (najčešće 1x/tj. ili 1x/2tj.). Kroz grupnu interakciju korisnici su razvijali spoznaje o sebi i drugima, razmjenjivali međusobna iskustva, razvijali osjećaj grupne pripadnosti i uzajamne podrške, kao i vještine potrebne za samostalno nošenje s aktualnim poteškoćama. Rad u grupi zasnivao se na konceptu cjelovitog, iskustvenog i socijalnog učenja.

Usluga psihosocijalne podrške uključuje aktivnosti kojima se potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika. Svrha ove usluge jest osnaživanje pojedinca, njegove obitelji i društvenog okruženja s ciljem unaprjeđenja vlastitih kapaciteta za prevladavanje postojećih teškoća te poboljšanja kvalitete svakodnevnog funkcioniranja. U okviru stručnog rada korisnicima se pruža usluga individualne i grupne psihosocijalne podrške.

a) U uslugu individualne psihosocijalne podrške korisnici su se uključivali nakon provedene inicijalne procjene (ili timske obrade prema potrebi). Dinamika dolazaka korisnika u sklopu ove usluge je češća (1x/tj., po potrebi više).

b) usluga grupne psihosocijalne podrške tijekom 2021. godine provodila se po formiranju grupe djece, mladih i/ili roditelja, sukladno potrebama korisnika. Grupe su vodili stručni radnici Centra (socijalni radnik, socijalni pedagog i psiholog), a dinamika održavanja grupnih susreta određivala se sukladno populaciji korisnika, tematici grupe te procjeni potreba (najčešće 1x/tj. ili 1x/2tj.). Tijekom grupnih susreta naglasak je stavljen na aktivnosti kojima se potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika. Kroz grupnu interakciju korisnici su razvijali spoznaje o sebi i drugima, razmjenjivali međusobna iskustva, razvijali osjećaj grupne pripadnosti i uzajamne podrške, kao i vještine potrebne za samostalno nošenje s aktualnim poteškoćama. Rad u grupi zasnivao se na konceptu cjelovitog, iskustvenog i socijalnog učenja.

Pokazatelji uspješnosti:

1. Dostupnost stručne podrške i pomoći:
 - Inicijalna procjena: 587 usluga
 - Psihološko testiranje: 147 sat
 - Timska obrada: 30 sati
 - Savjetovanje i pomaganje:
 - a) On line/video/telefonsko savjetovanje 532 usluge
 - b) Individualno savjetovanje: 2086 usluga

- c) Grupno savjetovanje: 7 grupa- 83 korisnika, 695 dolaska
- Psihosocijalna podrška:
 - a) Individualna psihosocijalna podrška 471 usluge
 - b) Grupna psihosocijalna podrška: 12 grupa- 66 korisnika, 504 dolaska
- ✓ Broj djece i mladih traumatiziranih nasiljem u obitelji kojima je pružena stručna pomoć i podrška:
 - obiteljsko nasilje verbalno 73 korisnika
 - obiteljsko nasilje fizičko 63 korisnik
 - obiteljsko nasilje emocionalno 33 korisnika
 - svjedočenje obiteljskom nasilju 22 korisnika
- ✓ evaluacija dostupne stručne pomoći i podrške:
 - evaluacija korisnika individualnog savjetovanja/ psihosocijalne podrške – 39 korisnika
 - evaluacija korisnika grupnog savjetovanja/psihosocijalne podrške – 17 korisnika

Podružnica Obiteljski centar Centra za socijalnu skrb Zagreb pruža usluge individualnog ili obiteljskog savjetovanja djeci i mladima s iskustvom obiteljskog nasilja koje su dostupne svima koji zatraže takav oblik pomoći. U 2021. je bilo 9 djece i mladih s iskustvom obiteljskog nasilja uključenih u uslugu savjetovanja koju pruža Podružnica Obiteljski centar za Grad Zagreb, dok je usluga savjetodavnog rada s ciljem podrške i potpore djeci i mladima žrtvama obiteljskog nasilja u ostalim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb pružena u 493 slučaja

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 9 djece i mladih s iskustvom obiteljskog nasilja koristilo usluge savjetovanja i podrške
- ✓ usluga savjetodavnog rada s ciljem podrške i potpore djeci i mladima žrtvama obiteljskog nasilja u ostalim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb pružena u 493 slučaja

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 4.419.208,03 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osigurano je: **1.731.530,43 kuna** za rad Centra „Luka Ritz“
- Sredstva za Dom „Duga - Zagreb“ prikazana su u Mjeri 1.
- Putem Gradskog ureda za zdravstvo osigurano je: **2.687.677,60 kuna** za rad Poliklinike

Mjera 4.

Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Dom "Duga - Zagreb", Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, organizacije civilnog društva koje vode skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom redovno osigurava financijska sredstva za rad Doma „Duga – Zagreb“ i organizacija civilnog društva koje pružaju podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da postupak podrške žrtvama nakon izlaska iz skloništa započinje dok su one još na smještaju. Obavlja se karijerno savjetovanje što uključuje edukaciju o načinima pisanja molbi za posao, predstavljanja poslodavcu, traženju posla online, pružanje psihološke podrške i logističke potpore za najam budućeg stana. Isto tako, ponekad se i komunicira potencijalnim poslodavcima, smještenim korisnicama se traže stanovi ili sobe na tržištu nekretnina te savjetuju i pomažu oko prikupljanja dokumentacije za prijavu na natječaj za najam stanova u Gradu Zagrebu. Svim korisnicama nakon izlaska daje se letak s kontaktima i osnovnim uputama što ako se ponovo dogodi nasilje prema njima bez obzira je li od istog partnera ili nekog drugog. Za majke koje nisu bile u radnom odnosu indirektno pomažu na način da organiziraju brigu za djecu dok traže posao, idu na razgovore za posao ili dok započinju s radom ako rade u drugoj smjeni ili tijekom vikenda (organizirana pomoć studentica viših godina fakulteta). Od 36% nezaposlenih žrtava kod dolaska (N= 17) njih 9 se zaposlilo tijekom boravka u skloništu.

Prilikom izlaska iz skloništa svakoj korisnici koja odlazi samostalno u podstanarstvo pripremamo paket hrane i higijenskih potrepština kao i različite opreme i odjeće koje dobivamo iz donacija građana.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osmišljena podrška za žrtve koje izlaze iz skloništa
- ✓ Provedena podrška žrtvama nasilja
- ✓ Žrtve uključene u podršku
- ✓ Evaluacija dostupne podrške - aktivnosti praćenja korisnika koji izlaze iz skloništa u Domu „Duga – Zagreb“

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba pruža podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa koja se provodi kroz adekvatne oblike tretmana i savjetovanja u koje se uključuju djeca i roditelji/skrbnici.

U izvršenju ove mjere sudjeluje i **Centar za socijalnu skrb Zagreb** čiji stručni radnici kroz svoje redovne radne aktivnosti pružaju podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa (savjetovanje, psihosocijalna podrška, prava – novčane pomoći i usluge temeljem tada važećeg Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20 i 138/20), a čija je podrška poticaj u osamostaljivanju i uspješnoj socijalnoj integraciji. Podružnica **Obiteljski centar za Grad Zagreb** žrtvama nasilja u obitelji pruža usluge savjetovanja te se na ovakav način te osobe osnažuju i pripremaju za osamostaljivanje, međutim ne vode evidenciju jesu li izašle iz skloništa. Ukupno 16 osoba je zatražilo uslugu savjetovanja radi obiteljskog nasilja u Podružnici Obiteljski centar za Grad Zagreb, dok je psihološka podrška i materijalna pomoć pružena u preostalim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb u 912 slučaja

Udruga „**Autonomna ženska kuća Zagreb**“ izvještava kako su u 2021. godini nastavile provoditi trogodišnji program kojeg financira Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike „Psihosocijalna podrška i osnaživanje žena koje su izašle iz skloništa ili preživjele obiteljsko/partnersko nasilje za tržište rada i ekonomsku neovisnost“ (prva godina provedbe). Program se odnosi na jačanje kapaciteta žrtava obiteljskog i partnerskog nasilja nakon izlaska iz Skloništa, pružanje dodatne psiho-socijalne podrške i

karijernog savjetovanja. Putem navedenog programa korisnicama je omogućena izobrazba vezano uz karijerno savjetovanje i napredovanje i time unaprijeđena njihovu socijalnu integraciju i ekonomsku neovisnost.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Šest žrtava nasilja smještenih u skloništu bilo je uključeno u psiho - socijalnu podršku nakon izlaska iz skloništa
- ✓ Održane su 2 grupne psihološke radionice
- ✓ Održane su 2 radionice o mogućnostima zapošljavanja u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i u suradnji s Odsjekom za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- ✓ 2 individualna karijerna savjetovanja za žene koje su boravile u Skloništu

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva navedenih ustanova i udruga

Mjera 5.

Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, poslodavci

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb izvještava da svake godine izrađuju analizu rezultata uključivanja žrtava nasilja u obitelji u mjere aktivne politike zapošljavanja. Tijekom tekuće godine promovira se i prati zapošljavanje kroz mjere aktivne politike zapošljavanja za sve nezaposlene osobe, a posebno za marginalizirane i nezaposlene osobe žrtve obiteljskog nasilja. Na temelju izrađene analize donose se prijedlozi mjera aktivne politike zapošljavanja za nadolazeću godinu. Tijekom 2021. godine na razini Područne službe Zagreb prosječno mjesečno u evidenciji nezaposlenih osoba bilo je evidentirano 18 osoba žrtava obiteljskog nasilja. U cilju bržeg i lakšeg uključivanja na tržište rada, nezaposlene osobe žrtve nasilja u obitelji, Područna služba Zagreb održava aktivacijske radionice za samozapošljavanje te se redovito provode individualna savjetovanja i online konzultacije. Sve aktivnosti s nezaposlenim osobama - žrtvama obiteljskog nasilja usmjerene su na njihovo osnaživanje, vraćanje samopouzdanja, pomoć i podršku za aktivno traženje posla i realizaciju zaposlenja.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Na mjesečnoj razini prati se zapošljavanje nezaposlenih osoba žrtava nasilja u obitelji
- ✓ Tijekom 2021. godine iz evidencije nezaposlenih zaposlile su se 24 nezaposlene osobe žrtve obiteljskog nasilja od čega 2 osobe kroz mjere aktivne politike zapošljavanja: 1 osoba kroz Potporu za zapošljavanje i jedna kroz mjeru Javni rad, a tri kroz projekt „Zaželi“ kroz koji su stekle i obrazovanje za njegovateljice
- ✓ Predstavnici Područne službe Zagreb sudjelovali su na 3 predavanja/ okrugli stol na kojem je tema bila uključivanje na tržište rada nezaposlenih marginaliziranih skupina osoba, posebice žena obiteljskog nasilja

- ✓ Sve evidentirane nezaposlene osobe žrtve obiteljskog nasilja prošle su najmanje tri individualna savjetovanja i oko 24 individualnih konzultacija
- ✓ Obavljeno je više od 400-stotinjak online individualnih savjetovanja i konzultacija s nezaposlenim osobama žrtvama nasilja u obitelji u svrhu posredovanja pri zapošljavanju. Dvije osobe iz ove ciljane skupine bile su uključene u radionicu za samozapošljavanje, a njih 7 u radionice za obrazovanje, od kojih je jedna završila osposobljavanje za ECDL operatera.
- ✓ u Područnoj službi Zagreb bili oglašeni plakati i podijeljeno oko tristotinjak letaka vezanih uz provedbu projekata među kojima su korisnici i nezaposlene žrtve nasilja u obitelji.

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da Zagrebački inovacijski centar d.o.o. u okviru Poduzetničkog centra – Plavog ureda sudjeluje u projektima i programima Grada Zagreba kroz organizaciju seminara i savjetovanja u cilju promocije poduzetničke kulture i jačanja poduzetničkih vještina. Aktivnosti koje se provode unutar centra (edukacija, savjetodavne konzultantske usluge, pomoć poduzetnicima pri apliciranju na fondove EU i drugo) namijenjene su i socijalno osjetljivim skupinama kao što su osobe s invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji bi htjeli postati poduzetnici. U 2021. se niti jedna osoba koja je sudjelovala na edukacijama ili savjetovanjima nije izjasnila kao žrtva obiteljskog nasilja.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 6.

Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, poslodavci

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb navodi da su se u vidu informiranja poslodavaca o mogućnostima i prednostima zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji organizirale prezentacije mjera kao i nastupi u medijima. Zbog epidemiološke situacije, savjetnici za zapošljavanje nisu osobno obilazili poslodavce već se praćenje provodilo online i putem dostavljene dokumentacije. U sklopu mjera Aktivne politike zapošljavanja provodi se i potpora za samozapošljavanje koja je namijenjena nezaposlenim osobama koje imaju poslovnu ideju i žele pokrenuti vlastiti posao uz financijsku podršku Zavoda.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 5 prezentacija mjera aktivne politike zapošljavanja za poslodavce u cilju informiranja o mogućnostima zapošljavanja uz financijsku subvenciju i zadržavanje u zaposlenosti ove ciljane skupine na kojima je sudjelovalo 78 poslodavaca iz različitih djelatnosti
- ✓ 2 nastupa na televizijskim i 1 na radijskoj emisiji
- ✓ Osigurano praćenje i konzultacije za sve poduzetnike, pravne i fizičke osobe, koji koriste mjere iz programa Aktivne politike zapošljavanja u svrhu zapošljavanja žrtava

nasilja u obitelji. Ukupno obavljeno 200 online konzultacija s poslodavcima korisnicima mjera aktivne politike zapošljavanja.

- ✓ U 2021. nije bilo zainteresiranih nezaposlenih žrtava nasilja u obitelji za potporu za samozapošljavanje.

Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša navodi da u okviru Programa poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu 2019. – 2023. koji je donesen 2019., između ostalih, definirana je Mjera 1.7. Potpore za razvoj društvenog poduzetništva. Svrha mjere je dodjela potpora za promicanje i razvoj društvenog poduzetništva i društvenih poduzetničkih inicijativa radi osiguranja društvene kohezije kao i uključivanje u poduzetništvo i tržište rada marginaliziranih, socijalno osjetljivih skupina kao što su osobe s invaliditetom, osobe s umanjenom radnom sposobnošću, žrtve nasilja u obitelji, roditelji ili skrbnici djece s teškoćama u razvoju, pripadnici nacionalnih manjina i dr. koji bi htjeli postati poduzetnici. U tom smislu izrađen je i Pravilnik o kriterijima i načinu dodjele potpora za razvoj društvenog poduzetništva (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/19 i 14/19). Međutim, s obzirom na Mjere štednje za 2021., odnosno ograničenja potrošnje sredstava planiranih u Proračunu Grada Zagreba za 2021., nije raspisivan natječaj za društveno poduzetništvo budući da su proračunska sredstva bila usmjerena na aktivnosti/projekte koji su neophodni za nesmetano funkcioniranje Grada.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša

Mjera 7.

Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb

Sunositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, poslodavci, organizacije civilnog društva

Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb provodio je kontinuiranu suradnju između savjetnika za zapošljavanje/koordinatora za nezaposlene žrtve nasilja u obitelji sa skloništima i savjetovalištima za iste. U svrhu kvalitetne i učinkovite suradnje između područnih i regionalnih ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji dogovoren je i definiran način suradnje i razmjena informacije. Provedeno je informiranje nezaposlenih osoba o slobodnim radnim mjestima na tržištu rada, stručna podrška pri prijavi za posao te posredovanje pri zapošljavanju. Zbog epidemioloških mjera, komunikacija savjetnika za zapošljavanje s nezaposlenim žrtvama nasilja u obitelji redovito se odvija putem telefona, e -maila, a prema mogućnostima i osobnim dolaskom osobe.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane 4 online radionice i svakodnevni telefonski kontakti koordinatorice za žrtve nasilja u obitelji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe

Zagreb sa skloništima i savjetovalištima za žrtve nasilja u obitelji. Održano oko 20-tak telefonskih razgovora u cilju rješavanja pojedinačnih slučajeva ili razmjene iskustva

- ✓ potpisani protokoli o suradnji između područnih i regionalnih ureda Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i skloništa i savjetovališta
- ✓ Održane su dvije radionice za aktivno traženje posla, pripremu životopisa i predstavljanje potencijalnom poslodavcu na kojima je sudjelovalo osam nezaposlenih žrtava nasilja u obitelji

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Redovna sredstva Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb

III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI

- Grad Zagreb kontinuirano osigurava sredstva za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji u Domu „Duga - Zagreb“
- Upućeno 80 počinitelja /ica nasilja u obitelji u psihosocijalni tretman
- 82,7% počinitelja čine muškarci
- Većina žrtava iskazuju da je došlo do promjene i da ne nalazi značajan rizik od ponavljanja nasilja.

Mjera 1.

Kontinuirano osiguravati financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom kontinuirano osigurava sredstva za provedbu psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji Domu „Duga - Zagreb“ te je redovito praćen utrošak sredstava namijenjenih provedbi aktivnosti. U 2021. osigurano je iz Proračuna Grada Zagreba 1.116,926,41 kn.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Osigurana financijska sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana
- ✓ Redovito praćenje utroška osiguranih sredstava

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: ukupno 1.116.926,41 kune

- Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom osigurao je **1.116.926,41 kune** za provedbu mjere

Iz drugih izvora: 129.340,00 kuna

124.125,00 kuna (Ministarstvo pravosuđa i uprave)

5.215,00 kuna (WWP European network)

Mjera 2.

Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Dom "Duga - Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana

OPIS PROVEDENIH AKTIVNOSTI

Od svibnja 2009. **Dom „Duga – Zagreb“** ima odobrenje za verificirano provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji. Ova ustanova provodi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji na izdvojenoj lokaciji, uz financijsku podršku Grada Zagreba te u suradnji s Državnim odvjetništvom i prekršajnim sudovima. Tretman se odvija svakodnevno u dvije smjene.

U 2019. otvoreni su novi prostori **Tretmanskog centra za počinitelje nasilja u obitelji**. Prostore je osigurao Grad Zagreb u Ozaljskoj 93 i dodijelio ustanovi na korištenje bez naknade budući da se do tada provodio u prostorima čiji je vlasnik Republika Hrvatska te se za navedeni prostor plaćao zakup.

Tijekom 2021. u Tretmanski centar za počinitelje nasilja u obitelji upućeno je ukupno 80 počinitelja/ica nasilja u obitelji. Ukupno 82,7% počinitelja čine muškarci. Prosječna dob korisnika tretmana je 37 godina, od čega je najstariji imao 84 godina, a najmlađi 18 godina. Većini korisnika je mjera izrečena prvi puta. Najveći broj nasilnih djela usmjeren je na partnere (bračne, izvanbračne i bivše) i iznosi 47.5 %. Međutim, značajan je broj počinjenih nasilnih djela prema drugim članovima obitelji - roditeljima, djeci, braći, sestrama i iznosi 52.5 % od ukupnog broja. Navedeni brojevi ukazuju na potrebu prilagodbe sadržaja programa u budućnosti. Uglavnom prevladava kombinirano nasilno ponašanje (kombinacija psihičkog i fizičkog) kod većine upućenih korisnika, njih 40 %. Izjednačen je broj korisnika, te je njih 40 % upućeno zbog nasilnog ponašanja iz spektra koji se opisuje kao psihičko zlostavljanje. Obrazac fizičkog nasilja prisutan je kod 17,5 % korisnika, a ekonomsko i elektroničko nasilje kao samostalan obrazac vrlo rijetko, a znatno češće u kombinaciji s psihičkim nasiljem. Kao i prethodnih godina od svih upućenih počinitelja, 17 se nije odazvalo, što je 21% od ukupnog broja upućenih počinitelja. Svim provoditeljima tretmana osigurana je supervizija.

44 počinitelja završilo je tretman s različitim stupnjevima uspješnosti tijekom 2021. godine što je prikazano u pokazateljima uspješnosti. Iz razloga neredovitog pohađanja, odustajanja ili bolesti, iz tretmana je isključeno 5 počinitelja.

Evaluacija psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji

- ⇒ Evaluacija tretmana provodi se na dvije razine te se prva razina odnosi na procjenu od strane polaznika tretmana koju pisano izražavaju na zadnjem grupnom (ili individualnom) susretu kao i kontakt sa žrtvama odmah po završetku tretmana. Druga razina je procjena

nakon šest mjeseci od završetka tretmana na osnovu kontakta s počiniteljem i žrtvom. Evaluacija se odnosi na 44 korisnika koji su tretman završili tijekom 2021. Na kraju se provodi evaluacija od strane voditelja tretmana.

- ⇒ Većina polaznika sudjelovanje u tretmanu ocjenjuje korisnim u smislu ispunjenosti očekivanja, 72,72% od ukupnog broja.
- ⇒ Većina procjenjuje kako je komunikacija u obitelji nakon tretmana uglavnom dobra i osrednja (82%) što je u odnosu na prethodno razdoblje kvalitativni pomak.
- ⇒ Najčešće promjene na osobnom nivou koje utječu na kvalitetu obiteljskog života, a posljedično vezane za tretman, su promjene u smislu bolje samokontrole, komunikacije, rješavanja sukoba (navode kako su postali smireniji, manje eksplozivni, bolje se kontroliraju, bolje slušaju druge, više razgovaraju, jasnije izraze ljutnju i slično).
- ⇒ Najveću korist za postizanje osobnih promjena u okviru samog procesa tretmana polaznici nalaze u radu na osobnom iskustvu, aktivnom vježbanju sadržaja, kao i u edukativnim sadržajima. Također kao važno procjenjuju i individualni rad sa stručnim timom i komentare voditelja grupe, a kao nešto manje važno ocjenjuju komentare članova grupe.
- ⇒ Kontakt s većinom žrtava po završetku tretmana je ostvaren telefonski, a s određenim brojem žrtava i osobno. Kontakt nije ostvaren s 6 žrtava iz razloga odbijanja od strane istih ili nemogućnosti uspostavljanja kontakta u aktualnom trenutku. Kontakt sa žrtvama odmah po završetku tretmana donosi podatke koji upućuju na značajnu promjenu u ponašanju kod polaznika u smislu adekvatnije samokontrole i poboljšane komunikacije. Većina žrtava iskazuju da je došlo do promjene i da ne nalazi značajan rizik od ponavljanja nasilja. Određeni broj smatra da još ima elemenata koji predstavljaju rizik za nasilno ponašanje.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 82,7% muškaraca te 17,3% žena
- ✓ 21 počinitelj je tretman završilo uspješno (48%), a 23 djelomično uspješno (52%)
- ✓ Evaluacija pokazala zadovoljstvo polaznika kao i žrtava nasilja u obitelji

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Prikazana u prethodnoj mjeri

IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE

- Održana jedna sjednica Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji te dvije sjednice Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (međuresoran sastav)
- Redovito se održavaju međuresorne konferencije slučaja (škola, centra za socijalnu skrb, policija) u postupanjima prema djeci koja su žrtve nasilja u obitelji
- Suradnja te razmjena podataka s Policijskom upravom zagrebačkom
- Postupanje svih uključenih dionika po Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji

Mjera 1.

Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade, Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb, obrazovne, zdravstvene i socijalne ustanove

U cilju izrade i praćenja provedbe Zagrebačke strategije gradonačelnik Grada Zagreba donio je Zaključak o osnivanju i imenovanju **Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji** (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/17, 20/20). Članice Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) dolazile su iz različitih resora (socijalna skrb, pravosuđe, policija, obrazovanje, rad, zdravstvo, Gradska skupština Grada Zagreba, druga gradska upravna tijela, organizacije civilnog društva i mediji) uključenih u prevenciju, tretman i zaštitu od nasilja u obitelji. Povjerenstvo je tijekom 2021. održalo jednu sjednicu 26. veljače 2021. godine putem online platforme te je na njoj usvojen Plan provedbe Zagrebačke strategije za 2021. godinu koji je izrađen u suradnji s nadležnim gradskim upravnim tijelima i Povjerenstvom. Izvješće o provedbi mjera i aktivnosti za 2020. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. Gradska skupština Grada Zagreba razmotrila je i prihvatila na 4. sjednici 30. rujna 2021. godine.

Temeljem odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. zaključio se Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Sporazum).

Sporazum je potpisan 23. studenoga 2018. od strane ministara/ica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, vanjskih i europskih poslova, unutarnjih poslova, pravosuđa, zdravstva, znanosti i obrazovanje te uprave. Sukladno Sporazumu predviđa se uspostava timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji na nacionalnoj i županijskim razinama s ciljem poduzimanja potrebnih mjera za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva. Gradonačelnik Grada Zagreba 8. svibnja 2019. godine donio je Zaključak o imenovanju **Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** (Službeni glasnik 11/19 i 30/20; u daljnjem tekstu: Tim Grada Zagreba). U Tim Grada Zagreba imenovano je četrnaest članica i zamjenica te su tijekom 2021. godine održane dvije sjednice. Tijekom izvještajnog razdoblja, Tim Grada Zagreba usvojio je Izvješće o radu u 2020. godini te Plan rada za 2021. godinu. Članice i zamjenice su sudjelovale u aktivnostima u organizaciji Grada Zagreba te u edukacijama.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Plana provedbe za 2021. godinu Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine
- ✓ Međuresorno utvrđen tekst Izvješća o provedbi mjera i aktivnosti za 2020. iz Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022.
- ✓ Održane jedna sjednica Povjerenstva te dvije sjednice Tima Grada Zagreba

Predstojnica **Obiteljskog Centra** za grad Zagreb kao članica sudjelovala je na sjednicama Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji. U 2021. održane su tri sjednice i 2 međuresorna sastanka. **Ravnateljica Centra za socijalnu skrb Zagreb**, u cilju unapređenja međuresorne suradnje, održala je radni sastanak sa Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova, a na temu nasilja u obitelji. Međuresorna suradnja u području zaštite žrtava nasilja u obitelji odvija se kroz svakodnevni rad **Poliklinike za zaštitu djece** u obliku razmjene informacija s nadležnim ustanovama – Centri za socijalnu skrb, policija, škole, vrtići, domovi za djecu, organizacije civilnog društva (Hrabri telefon). Na taj način se osigurava kontinuirana razmjena relevantnih podataka u postupanjima u slučajevima nasilja u obitelji. Također, održan je sastanak s voditeljima Centara za socijalnu skrb Grada Zagreba na temu intersektorska suradnja, nastavljena je i suradnja sa Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. S Prekršajnim sudovima u Gradu Zagrebu postoji kontinuirana suradnja i pozitivna praksa na način da djecu za potrebe sudskog postupka (izloženost fizičkom kažnjavanju u obitelji te svjedočenje obiteljskom nasilju što je u nadležnosti Prekršajnih sudova) ispituju stručnjaci Poliklinike u prostoru Poliklinike obzirom su stručnjaci mentalnog zdravlja dodatno educirani iz područja forenzičnog intervjuiranja i proširene forenzične evaluacije, a također u Poliklinici postoje i adekvatni tehnički uvjeti za obavljanje razgovora s djecom putem video linka.

Policijska uprava zagrebačka u cilju unapređenja međuresorne suradnje ima imenovanu predstavnicu za članicu Povjerenstva. Kontinuirano se vrši razmjena podataka vezano za postupanja policije u slučajevima nasilja u obitelji, kao i razmjena statističkih podataka MUP/PUZ u odnosu na postupanja policije u slučajevima nasilja u obitelji iz domene prekršaja i kaznenih djela. U svom radu, Policijska uprava zagrebačka surađuje s nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim ustanovama, uredima Vlade Republike Hrvatske i organizacijama civilnog društva. Proveli su kontinuiranu edukaciju policijskih službenika temeljne policije koji pružaju intervencije povodom nasilja u obitelji (u okviru dopunskog stručnog usavršavanja), edukacija šefova smjena policijskih postaja i njihovih pomoćnika (seminar na Policijskoj akademiji) te edukacija policijskih službenika za maloljetničku delinkvenciju i kaznenopravnu zaštitu djece i obitelji (Specijalistički tečaj na Policijskoj akademiji).

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Redovna razmjena podataka sa suradnim institucijama
- ✓ Kontinuirane edukacije policijskih službenika

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su stručni suradnici i timovi dječjih vrtića posredovali su između roditelja i stručnjaka u institucijama, i to najčešće u suradnji s nadležnim centrima za socijalnu skrb, Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, Obiteljskim centrom Grada Zagreba, Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež, Pravobraniteljicom za djecu i nadležnim policijskim postajama. Mogućnost prepoznavanja i identifikacije zanemarivane i zlostavljane djece ostvarena je primjenom CAP programa. Izvještavaju kako su evidentirane sve učestalije specifične situacije i potrebe za potporom djeci u procesu rastave roditelja ili u

stanjima već okončanih rastava. Za zaštitu djece posebno je važna suradnja dječjih vrtića s nadležnim centrima za socijalnu skrb te drugim institucijama nadležnim za zaštitu djece od nasilja u obitelji i međuvršnjačkog nasilja.

Nadalje, u sustavu školstva, svaka odgojno - obrazovna ustanova ima obvezu surađivati s nadležnim centrima za socijalnu skrb, nadležnim policijskim postajama te liječnicima školske medicine u svim slučajevima kada se uoče neuobičajeni oblici ponašanja, a koji odstupaju od redovnih oblika ponašanja i navika uobičajenih za pojedino dijete ili pak kada primijete povrede na djetetu koje ukazuju na neki oblik fizičkog kažnjavanja/zlostavljanja. U slučajevima mogućeg zlostavljanja djeteta škole intenzivno surađuju i s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba i Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež. U navedenim slučajevima škole su u obvezi poduzimati radnje u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, Pravilnikom o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (Narodne novine 132/13). Vlada Republike Hrvatske 2018. godine donijela je novi Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja kojeg se moraju pridržavati i sve odgojno-obrazovne ustanove. Protokolom su definirani modeli postupanja u slučajevima seksualnog nasilja, kao i postupci prijavljivanja odgovornih osoba nadležnim tijelima. Odgojno - obrazovne ustanove ostvaruju individualni rad s visokorizičnom populacijom učenika (učenici koji pokazuju odstupanja u ponašanju – neopravdano izostajanje i izbjegavanje obveza, potpuna nezainteresiranost i motiviranost za učenje, poremećeni odnosi u obitelji, psihosomatski problemi, teška adaptacija na zahtjeve obrazovanja, loša prilagodba i uspostavljanje socijalnih odnosa sa vršnjacima, konzumiranje sredstava ovisnosti (prvenstveno alkohola, ali i marihuane). Uz navedeno, uspostavljeno je suradničko praćenje učenika – ponavljača (roditelj, razrednik i stručni suradnici), individualni rad s roditeljima visokorizične populacije učenika: utvrđivanje obiteljskih ustaljenih obrazaca, korigiranje odgojnih postupaka, pomoć roditeljima u savladavanju efikasnih komunikacijskih vještina, upućivanje u specijalizirane institucije kako bi primili adekvatnu stručnu pomoć kao i individualni razgovori s učenicima i planiranje ispravljanja negativnih ocjena (svakodnevno). Jasno su definirana pravila prihvatljivih ponašanja i načina rada u školi. Na neprihvatljiva ponašanja reagira se odmah, a u rad s učenicima rizičnih ponašanja uključuju se roditelji i brojne stručne službe izvan škole (centri za socijalnu skrb, Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, liječnici, psihijatri, udruge...) Agencija za odgoj i obrazovanje kontinuirano pruža savjetovanje i podršku onim školama koje nisu same u mogućnosti iznaći rješenje u formi savjetodavnog stručno pedagoškog nadzora.

S ciljem preveniranja rizičnih ponašanja kod djece i mladih u dvadesetak osnovnih škola Grada Zagreba organiziran je i poluinstitucionalni tretman naziva Odjel poludnevnog boravka. Isti se provodi u suradnji s Centrom za pružanje usluga u zajednici Zagreb - Dugave, a financira ga Centar za socijalnu skrb. Grupa učenika u riziku za razvoj problema u ponašanju uključena je u grupni rad 5 sati dnevno, u turnusu suprotnom od turnusa u kojem im se održava nastava.

● **Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima**

Sve odgojno-obrazovne ustanove dužne su u slučajevima nasilja među djecom i mladima postupati sukladno Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je u listopadu 2004. godine donijelo tadašnje Ministarstvo obitelji, branitelja međugeneracijske solidarnosti, temeljem Programa aktivnosti za sprečavanje nasilja među djecom i mladima. Sukladno navedenom Protokolu Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade vodi evidenciju o dojavama škola o slučajevima različitih oblika nasilja u odgojno-obrazovnim ustanovama te i sam poduzima odgovarajuće mjere u okviru svoje nadležnosti. Temeljem dojava škola u II.

polugodištu 2020/21. godini utvrđeni su slučajevi prijave nasilja sa seksualnim obilježjima u 1 osnovnoj školi Grada Zagreba, a u srednjim školama zabilježene su 3 prijave.

Vezano uz nasilje u obitelji, zaprimljeno je 9 prijava u osnovnim školama i 3 prijave u srednjim školama. Vezano uz vršnjačko nasilje (fizičko – verbalno), u osnovnim školama prijavljeno je 17 slučajeva, a u srednjim školama njih 15. U području nasilja putem interneta/društvenih mreža zabilježeno je 7 prijava u osnovnim školama i 3 prijave u srednjim školama. Škole su vezano uz navedenu problematiku obavijestile nadležne institucije. Ostale dojave su se odnosile na nepohađanje nastave, neprimjereno ponašanje roditelja i druge vrste incidentnih ponašanja (bijeg, samoozljeđivanje, prijetnja, neprimjereno ponašanje i komunikacija roditelja u školama i sl.) Temeljem dojava škola u I. polugodištu 2021/2022. godine utvrđen je jedan slučaj prijave nasilja sa seksualnim obilježjima u osnovnim školama Grada Zagreba, a u srednjim zabilježene su 3 prijave. Vezano uz nasilje u obitelji, zaprimljeno je 5 prijava u osnovnim školama i 2 prijave u srednjim školama. Vezano uz vršnjačko nasilje (fizičko – verbalno), u osnovnim školama prijavljeno je 17 slučajeva, a u srednjim školama njih 13. Što se tiče nasilja putem interneta/društvenih mreža zabilježene su 3 prijave u osnovnim školama i 5 prijava u srednjim školama. Škole su temeljem zaprimljenih dojava obavijestile sve nadležne institucije. Ostale dojave su se odnosile na nepohađanje nastave, neprimjereno ponašanje roditelja i druge vrste incidentnih ponašanja (samoozljeđivanje, suicidalne misli, neprimjereno ponašanje učenika, učitelja i/ili komunikacija roditelja u školama i sl.)

	II polugodište 2020./2021.		I polugodište 2021./2022.		Ukupno 2021.	
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
Prijave nasilja sa seksualnim obilježjima	1	3	1	3	2	6
Nasilje u obitelji	9	3	5	2	14	5
Vršnjačko nasilje (fizičko-verbalno)	17	15	17	13	34	28
Nasilje putem interneta/društvenih mreža	7	3	3	5	10	8

Tablica 21. Prijave nasilja osnovnih i srednjih škola na području Grada Zagreba

Ukupno za 2021.

- prijave sa seksualnim obilježjima - 2 prijave u OŠ, 6 prijava u SŠ
- prijave nasilja u obitelji -14 prijava u OŠ, 5 prijava u SŠ
- prijave nasilja putem interneta/društvenih mreža – 10 prijava u OŠ, 8 prijava u SŠ

Iz evidencije dojava je razvidno da se većina fizičkih sukoba među učenicima dogodila u prostorima škole (hodnici, učionice, školske sportske dvorane), na dvorištima / igralištima škola te području oko škola. U svim slučajevima, kada procjeni da je potrebno, Gradski ured za

obrazovanje šalje dopise za dodatno postupanje prema centrima za socijalnu skrb te se uključuje u rad interdisciplinarnih timova škola. Gradski ured za obrazovanje ne raspolaže detaljnijim informacijama o slučajevima djece žrtava nasilja u obitelji osim onih koje dobije putem ovog Protokola.

GODINA	DOJAVE NASILJA PREMA PROTOKOLU	
	OSNOVNE ŠKOLE (111)	SREDNJE ŠKOLE
2004. (15.03.-31.12.2004.)	63	27
2005.	75	34
2006.	115	28
2007.	155	62
2008.	159	52
2009.	161	52
2010.	256	79
2011.	217	86
2012.	202	82
2013.	212	96
2013./14. I. pol.	74	41
2014./15. II. pol.	45 (119)	54 (uk 95)
2015./16. I. pol.	62	30
2015./16. II pol.	74 – (uk 136)	27 – (uk 57)
2016./17. I. pol.	72	24
2016./17. II pol.	73 (uk 145)	31 (uk 55)
2017./18 I pol.	72	24
2017./18. II pol.	66 (uk 138)	22 (uk 46)
2018./19. I pol.	64	21
2018./19. II pol.	93 (uk 157)	41 (uk 62)
2019./20- I.pol.	65	33
2019./20. II. pol.	60 (uk 125)	30 (uk 63)
2020./21.-I.pol.	58	41
2020./21.-II.pol	57 (uk 115)	38 (79)
2021./22.-I.pol.	51	31

Tablica 22. Protokol o postupanju u slučajevima nasilja među djecom i mladima-dojave nasilja

**Napomena - u odnosu na tablične pokazatelje podaci se u tekstu razlikuju jer su u tablici iskazane i ostale dojave poput zlouporabe sredstava ovisnosti , iznude novca, krađe, nepohađanje nastave, bijeg, samoozljeđivanje i sl)*

- Gradski ured za obrazovanje je tijekom 2021. godine uputio 14 dopisa nadležnim centrima za socijalnu skrb, Pravobraniteljici za djecu, policiji vezano uz postupanja u odnosu na članak 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19 i 64/20). Obavijesti nadležnim tijelima referirale su se uglavnom na nedovoljnu suradnju roditelja sa školom (poremećena obiteljska dinamika, veliki broj izostanka učenika/ica, druga rizična ponašanja kod učenika/ica).
- Predstavnici Ureda tijekom 2021. sudjelovali su na više interdisciplinarnih sastanaka u odgojno - obrazovnim ustanovama na slučajevima neprimjerenih i ugrožavajućih ponašanja učenika – u OŠ Sveta Klara, OŠ K. Š. Gjalski, OŠ Stenjevec i OŠ Kustošija.
- U izvještajnom razdoblju Gradski ured za obrazovanje dao je potporu projektu „Podrška jačanju mentalnog zdravlja djece i mladih tijekom i nakon COVID-19 zdravstvene krize i potresa u Gradu Zagrebu – provedba screeninga školske djece Grada Zagreba“ s namjerom da se identificiraju rizici s kojima se u ovim izazovnim vremenima suočavaju djeca i mladi, a koje roditelji, učitelji ili nastavnici nažalost ne mogu ili ne znaju prepoznati. Pojava korona virusa i potresi koji su u 2020. godini pogodili Grad Zagreb i Petrinju, suočili su djecu i mlade s novom vrstom izazova te su unijeli nemir i nesigurnost u njihovo odrastanje i razvoj. Online platforma „Podrška na dlanu“ i projekt *screeninga* samo su dio aktivnosti koje se i sada provode u Gradu Zagrebu i u zagrebačkim školama u području psihološkog osnaživanja djece i mladih.
- 29. siječnja 2020. godine Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade socijalnu politiku, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo hrvatskih branitelja potpisali su Sporazum o međuresornoj suradnji i koordinaciji u području sprječavanja nasilja i drugih ugrožavajućih ponašanja na lokalnoj razini. Temeljem navedenog Sporazuma svaka policijska postaja u Gradu Zagrebu organizira međuresorne sastanke jedanput mjesečno na kojima se raspravlja o opasnim, dugotrajnim, složenim ili specifičnim okolnostima ili stanjima koja mogu dovesti do ugrožavanja života, sigurnosti i zdravlja ili dobrobiti građana, posebno rizičnim situacijama prijetnji, nasilja u obitelji i kaznenopravne zaštite djece te ranjivih skupina, ali i službenih osoba koje zbog obavljanja službenih zadaća mogu biti potencijalne žrtve napada. Predstavnici Gradskog ureda za obrazovanje redovito prisustvuju navedenim međuresornim sastancima.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Evidencija prijava nasilja i redovita suradnja s institucijama
- ✓ Međuresorna suradnja – upućeno 14 dopisa nadležnim podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb, Pravobraniteljici za djecu, Poliklinici za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba vezano uz postupanja u odnosu na članak 136. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19 i 64/20) temeljem kojeg su osnovne škole dostavile obavijest o nedovoljnoj suradnji roditelja sa školom

(poremećena obiteljska dinamika, veliki broj izostanka učenika/ica, druga rizična ponašanja kod učenika/ica)

Školstvo

- ✓ Praćenje primjene Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima – broj prijava: 14
- ✓ Održana 4 interdisciplinarna sastanka u 4 osnovne škole Grada Zagreba - u OŠ Sveta Klara, OŠ K. Š. Gjalski, OŠ Stenjevec i OŠ Kustošija.
- ✓ Redoviti mjesečni interdisciplinarni sastanci u policijskim postajama PUZ-a – s obzirom na epidemiološke uvjete neke policijske postaje nisu održavale sastanke uživo već on-line putem

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da su tri stručnjakinje koje provode psihosocijalni tretman napisale i uredile dvije publikacije: „Vodič kroz psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji“ i „Priručnik za voditelje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji“. „Vodič“ je namijenjen multisektorskoj publici kao što su suci/sutkinje, policija, centri za socijalnu skrb, probacija i provoditelji tretmana. „Vodič“ je jako dobro dočekan i povratni komentari su vrlo pozitivni jer na jednom mjestu objedinjuje sve relevantne informacije o strukturi tretmana, svrsi i učinku što na konkretan način pomaže nabrojanim sudionicima u procesu pružanja potpore žrtvama, da dobiju cjelovitu sliku vlastitog učinka u ukupnom djelovanju protiv nasilja. „Priručnik“ je alat za stručnjake iz različitih sektora a koji su educirani za provođenje tretmana. Doprinos ovog „Priručnika“ u odnosu na prethodni je što nadopunjuje sadržaj utemeljen na 12 godišnjem iskustvu stručnjakinja iz Doma „Duga-Zagreb“ koje prenose upute kako raditi s počiniteljima nasilja koji nisu partneri žrtvama nego se radi o drugim članovima obitelji. Naime, u praksi je uočen značajan porast upućenih počinitelja nasilja prema drugim članovima obitelji (više od 50%).

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: 24.654,06 kn

- Za rad Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji iz sredstava Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom 2.838,00 kuna
- Dom „Duga – Zagreb“ 21.818,06 kuna

V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI

- Sudjelovanje djelatnika gradskih upravnih tijela na stručnim skupovima i edukacijama koji su tematizirali nasilje u obitelji
- Održane edukacije za djelatnike policije, socijalne skrbi i pravosudnog sustava
- Redovite edukacije za djelatnike predškolskog sustava

Mjera 1.

Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade

Sunositelji: Odgojno - obrazovne ustanove, ustanove socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva

Djelatnici **Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom** sudjelovali su na stručnim skupovima i edukacijama koji su tematizirali nasilje u obitelji (dvodnevna edukacija Državne škole za javnu upravu „Zaštita žrtava nasilja i unapređenje skrbi“, završno događanje i predstavljanje rezultata EU projekta „Promicanje prava na zaštitu žena upotrebom Direktive 2011/99/EU o europskom nalogu za zaštitu – ARTEMIS“, „The ASAP operational protocol „Results and follow up of the integrated intervention model to address gender-based violence“ / A.S.A.P. Operacijski protokol „Rezultati i praćenje integriranog modela intervencije u rješavanju rodno uvjetovanog nasilja“, javnoj akciji u svrhu promocije rada programa „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“).

Policijska uprava zagrebačka izvještava da je tijekom 2021. godine u organizaciji Policijske akademije održan je i proveden Seminar „Obavljanje istražnog intervjua s djecom žrtvama kaznenih djela“ za 14 polaznika, policijskih službenika za mladež. Održan je i proveden Tečaj rukovođenja postupanjem policije u predmetima nasilja u obitelji za ukupno 137 polaznika, policijskih službenika koji obavljaju poslove šefova/pomoćnika šefova smjena u policijskim postajama te voditelja /pomoćnika voditelja u Policijskim upravama. U suradnji s Pravosudnom akademijom održane su dvije stručne Radionice za policijske službenike i pravosudne dužnosnike o odredbama domaćeg i europskog zakonodavstva usmjerenih na suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji gdje su polaznici pomoćnici načelnika za policiju u policijskim postajama i policijski službenici za mladež zajedno s državnim odvjetnicima i sucima prekršajnih i kaznenih sudova. Radionicu je pohađalo sveukupno 42 polaznika od čega 19 pravosudnih dužnosnika i 23 policijskih službenika. Policijska uprava zagrebačka je samostalno u okviru dopunskog stručnog usavršavanja tijekom prošle godine održala 3 seminara za ukupno 43 polaznika, policijska službenika temeljne policije koji postupaju u slučajevima nasilja u obitelji i dr.

Dom „Duga – Zagreb“ izvještava da su, u okviru projekta Nacionalna kampanja osnaživanja žena „Sofija“, održali 12 radionica u 12 gradova u Republici Hrvatskoj za 85 stručnjaka policije, sustava socijalne skrbi i nevladinog sektora gdje rade stručnjaci u savjetovalištim ili skloništim za žrtve obiteljskog nasilja. Edukativne radionice su većim

dijelom održavane online. Stručnjakinje koje provode psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji vodile su tri radionice za suce Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Sudjelovanje gradskih djelatnika na edukacijskim aktivnostima
- ✓ Edukacije u 12 gradova gdje su stručnjakinje Doma „Duga – Zagreb“ održale jednodnevne edukacije radioničkog tipa
- ✓ Edukacijske aktivnosti za temeljnu policiju, suce i djelatnike sustava socijalne skrbi

Gradski ured za obrazovanje izvještava kako u dječjem vrtiću postoji obavezni program stručnog usavršavanja koji realizira stručno - razvojna služba unutar dječjeg vrtića. Program se realizira prema izvedbenom planu i programu stručnog usavršavanja u području rada s djecom timski ili individualno, a prema potrebi u program se uključuju i vanjski suradnici. Program je realiziran s temeljnim ciljem usavršavanja znanja, razvijanja kompetencija i vještina odgojitelja i stručnih suradnika, te roditelja. Ponuđene edukacije, po načinu i oblicima rada, usmjerene su na razvoj praktičnih vještina i primjenu najsuvremenijih teorijskih dostignuća u području predškolskog odgoja i obrazovanja.

Posebno je važno naglasiti uključivanje znanstvenih djelatnika koji zajedno s praktičarima neposredno rade na unaprjeđivanju odgojno - obrazovnog procesa. Rezultat toga je niz izdanja stručne literature kao što su prikazi i priručnici za primjenu znanstvene teorije u praksi. Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade će i dalje podržavati takav pristup i nastaviti financiranje takvih programa stručnog usavršavanja i edukacija, pri čemu stručno-razvojni centri (imenovani od nadležnog ministarstva) vrlo uspješno ostvaruju svoju ulogu. Grad Zagreb je postigao najvišu razinu razvijenosti u tom smislu; većina imenovanih stručno-razvojnih centara u Hrvatskoj nalazi se u Gradu Zagrebu.

Također, redovito su se organizirale edukacije odgojitelja za prihvata djece u programe prilagodbe, senzibiliziranje djece i roditelja na specifične situacije, te programi pripreme i podrške roditelja djeteta žrtve nasilja u obitelji. Postupci dječjih vrtića u ovim situacijama su visoko kvalitetno standardizirani i individualizirani.

Programi stručnog usavršavanja realiziraju se na nekoliko razina: interno u dječjim vrtićima kroz godišnji plan i program stručnog usavršavanja; na razini stručnih sekcija ili formiranih skupina i timova; na razini stručno-razvojnih centara; na razini vježbaonica fakulteta; putem seminara, kongresa te simpozija u organizaciji institucija, resornog Ministarstva znanosti i obrazovanja i Agencije za odgoj i obrazovanje.

Iz programa stručnog usavršavanja posebno ističu:

- stručno - razvojni centar za program podrške roditeljstvu i program "Rastimo zajedno" radi unaprjeđivanja stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika - Dječji vrtić „Radost“,
- stručno-razvojni centar za unaprjeđivanje stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika za provedbu inkluzivnog pristupa prema uključivanju djece s teškoćama u razvoju rane i predškolske dobi – Dječji vrtić „Sopot“,
- stručno-razvojni centar za provedbu odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi za održivi razvoj radi unaprjeđivanja stručnog rada u području predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja stručnih djelatnika u dječjim vrtićima – Dječji vrtić „Srednjaci“,

- stručno - razvojni centar za unaprjeđivanje stručnog rada u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika prema pedagoškoj koncepciji Marije Montessori

U sustavu školstva, Ured izvještava da nema nadležnost stručnog usavršavanja djelatnika u školama već su za to zaduženi Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Agencija za odgoj i obrazovanje.

Stručnjaci **Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba** sudjelovali su na brojnim edukacijama, javnim tribinama, supervizijama volontera, radionicama za roditelje te sudjeluju u nizu radnih tijela na temu mentalnog zdravlja djece i mladih. na mrežnim stranicama objavljuju edukativne materijale kako za stručnjake tako i za djecu.

Predstavnice **udruga B.a.B.e.** izvještavaju kako su kroz događaje koje su same/i organizirale/i, nastojale/i su jačati svoje stručne kapacitete te međusektorsku i unutarsektorsku suradnju kroz organiziranje i sudjelovanja u konferencijama, okruglim stolovima i radionicama – ove većinski u online obliku. Provedene su 3 edukacije u svrhu jačanja organizacijskih i/ili stručnih kapaciteta. Tako su sudjelovale na online treningu za predstavnike/ce udruga civilnog društva koje će provoditi zagovaranje i nadzor implementacije preporuka Univerzalnog periodičnog pregleda stanja ljudskih prava (UPR) u vlastitim državama.; putem Zoom platforme na predavanju „Posredna traumatizacija pomagača“ koje je organizirala Udruga za podršku žrtvama i svjedocima te na ciklusu edukacija „Prevencija nasilja nad ženama i nasilja u obitelji“ - tri modula u ukupnom trajanju od 5 dana,

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Provedene 3 edukacije u svrhu jačanja organizacijskih i/ili stručnih kapaciteta.
- ✓ Organizirane 4 radionice, sudjelovanje na radionici u organizaciji Udruga za podršku žrtvama i svjedocima i u radu 15. sjednice Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ navode kako su djelatnice udruge sudjelovale i organizirale 8 edukacija i radionica u izvještajnom razdoblju vezano uz jačanje kapaciteta zaposlenica za pružanje pomoći i podrške visokotraumatiziranim ženama i njihovoj djeci. U veljači, ožujku i travnju organizirale su 3 webinara o upotrebi europskog naloga za zaštitu, na kojim su sudjelovale i njihove zaposlenice te su imale priliku dodatno se educirati o primjeni ovog međunarodnog mehanizma kojim se omogućuje međusobno priznavanje zaštitnih mjera unutar zemalja članica EU-a. Dana 24. lipnja 2021. godine je vanjska suradnica Udruga - odvjetnica održala edukaciju o pravnim aspektima zaštite žena vezano uz konkretne slučajeve žena u Skloništu i Savjetovalištu. U sklopu trogodišnjeg programa pružanja psihosocijalne podrške ženama nakon boravka iz skloništa kojeg financira MROSP održana je edukacija u sadnji s HZZ-om za korisnice, ali edukacija je bila i zaposlenicama vrlo korisna jer su imale priliku doznati više o aktualnim mjerama zapošljavanja i poticajima od strane HZZ-a. U srpnju je održana druga radionica o pravnim aspektima zaštite žena od nasilja, uključujući detaljno predstavljanje odredbi Kaznenog zakona i zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. U srpnju i studenom održani su transnacionalni seminar i završno događanje EU projekta o upotrebi europskog naloga za zaštitu – ARTEMIS.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Sudjelovanje i organizacija 8 edukacija i radionica za jačanje kapaciteta djelatnica skloništa i savjetovališta vezano uz psihološke i pravne aspekte zaštite žena od nasilja

Udruga „Ženska soba je tijekom 2021. godine provodila brojne projekte i programe koji su ciljano ili djelomično bili usmjereni na izobrazbu djelatnika/djelatnica gradskih upravnih tijela, odgojno-obrazovnih djelatnika/djelatnica, djelatnika/djelatnica u sustavu socijalne skrbi, zdravstva i organizacija civilnog društva. Neki od programa/projekata - aktivnosti kao što su predavanja, okrugli stolovi, radionice, konferencije, javna predavanja, javne akcije te druge online aktivnosti, a koje su provedene na području Grada Zagreba: program „Organizacije civilnoga društva kao ključni akteri u standardizaciji sustava za podršku žrtvama i svjedocima/kinjama kaznenih djela“ uz financijsku podršku Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP i Norveških grantova, projekt „Seksualno nasilje – edukacijski i preventivski program“ koji je financijski podržan od European Commission, Directorate General Justice and Consumers (sufinanciran od strane Grada Zagreba i Britanskog veleposlanstva), program „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“, financijski podržanim od Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske, program „Centar za žrtve seksualnog nasilja“, financijski podržanim od strane Ministarstva zdravstva, program „Edukacijom i osnaživanjem – korak bliže zaposlenju“, financijski podržanim od Ministarstva za demografiju, mlade, obitelj i socijalnu politiku, projekt „Kutak ravnopravnosti“, financijski podržanim od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, program Samo DA znači DA, financijski podržanim od strane Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, program „Unapređenje rada Centra za žrtve seksualnog nasilja“, financijski podržanim od Grada Zagreba, program „Ne Nasilju“, financijski podržanim od Grada Zagreba. Članice Ženske sobe prepoznate kao stručnjakinje u području rodno-uvjetovanog nasilja, te su kao takve u svojstvu predavačica sudjelovale na 32 različitih događanja u organizaciji različitih institucija i organizacija civilnoga društva (predavanja, online predavanja, konferencije, okrugli stolovi, tribine i sl.) na kojima je sudjelovalo 1400 osoba, a u svojstvu sudionica na 13 različitih događanja. Ženska soba organizirala je i provela 93 različite edukacijsko-preventivne aktivnosti (radionice, edukacije, predavanja i sl.) na kojima je sudjelovalo više od 2087 osoba (djeca, mladi, građani/ke, predstavnici/e institucija i organizacija civilnoga društva).

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj provedenih javnih akcija 4
- ✓ Broj provedenih okruglih stolova 1
- ✓ Broj provedenih programa stručnog osposobljavanja za zanimanje geronto-domaćice/njegovateljice 1
- ✓ Broj provedenih intervizijskih sastanaka s predavanjem 3
- ✓ Broj jednodnevnih/dvodnevnih treninga, edukacija 12
- ✓ Broj edukacija za studente/volontere/učenike/mlade 2
- ✓ Broj predavanja 2
- ✓ Broj sastanaka s predstavnicima gradske uprave te drugih državnih institucija 1

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- redovna sredstva gradskih upravnih tijela

VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI

- Grad Zagreb obilježio je nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna te Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama 25. studenoga
- Predškolski i školski sustav redovito obilježava datume koji promiču ljudska prava
- Medijske kampanje organizacija civilnog društva

Mjera 1.

Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade, Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Centar za socijalnu skrb Zagreb - Podružnica Obiteljski centar, organizacije civilnog društva

Grad Zagreb obilježio je Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna priopćenjem s informacijama o mreži skloništa i savjetovališta na području Grada Zagreba (izvor: <https://www.zagreb.hr/en/nacionalni-dan-borbe-protiv-nasilja-nad-zenama/173559>). 25. studenoga - Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama obilježen je obraćanjem gradonačelnika Grada Zagreba na mrežnoj stranici Grada Zagreba (izvor: <https://www.zagreb.hr/en/poruka-gradonacelnika-u-povodu-medjunarodnog-dana-/175076>).

Gradski ured za obrazovanje izvještava da se u predškolskom sustavu kao i u sustavu osnovnog i srednjeg školstva redovito obilježavaju datumi koji su vezani uz promicanje ljudskih prava i unapređivanje položaja žrtava nasilja u obitelji. Gotovo svi dječji vrtići u okviru svojih internih časopisa za roditelje i djecu imaju redovitu rubriku o pravima djeteta. Ministarstvo znanosti i obrazovanja izdalo je dokument „Modeli i preporuke za rad u uvjetima povezanim s COVID - 19“ koje su, s uputama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, komplementarni dokumenti te su povezani u cilju sprječavanja i suzbijanja pandemije COVID - 19 u odgojno - obrazovnim ustanovama. U Uputama je naglasak na zdravstveno - epidemiološku komponentu, a u Preporukama na odgojno - obrazovnu komponentu. Tijekom pedagoške godine nije došlo do zatvaranja gradskih dječjih vrtića već je došlo do prekida rada jedne ili više odgojno - obrazovnih skupina nakon utvrđivanja zaraze COVID - 19 kod djece ili kod odgojitelja određene odgojno - obrazovne skupine (samoizolacija). U sustavu školstva, škole su, u cilju senzibilizacije učenika, roditelja i društva općenito, obilježavale datume vezane uz promicanje ljudskih prava i unapređivanje položaja žena, žrtava nasilja u obitelji i nasilja među djecom, a sve sukladno mogućnostima i gore navedenim preporukama nadležnog Ministarstva.

Zaklada „Zajednički put“ izvještava da su, u sklopu psihosocijalnih grupa podrške za starije osobe, a koje su se održavale jednom tjedno, obilježeni sljedeći datumi: Međunarodni

dan borbe protiv nasilja nad starijim osobama, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama te Međunarodni dan ljudskih prava.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održane 3 grupe psihosocijalne podrške za 27 korisnika u kojima se raspravljalo i učilo o ljudskim pravima općenito s posebnim naglaskom na rodnu diskriminaciju i nasilje te mehanizmima zaštite koje pojedinci mogu koristiti.

Udruga B.a.B.e. navodi da su tijekom travnja i svibnja 2021. godine provodile je zagovaračku kampanju „Zaustavimo osvetničku pornografiju!“. Cilj kampanje bio je senzibilizacija javnosti sa žrtvama osvetničke pornografije te uvođenje posebnog kaznenog djela koje bi kriminaliziralo takva postupanja nasilnika. Tijekom kampanje organizirana je multisektorska radionica s 40 stručnjaka/inja na temu zakonske regulacije pornografije bez pristanka, čiji je zaključak bio da je u Republici Hrvatskoj potrebno uvesti posebno kazneno djelo koje bi sankcioniralo takvo postupanje. Također, otvorile su novi YouTube kanal na kojemu su dostupni stari i novi videozapisi koji predstavljaju rad Udruge. U cilju približavanja javnosti ciljeve i aktivnosti udruge, snimljen je kratki video spot u kojem zaposlenice izlažu bitne informacije o udruzi, a predstavljene su i relevantne statistike. Videozapisi su dostupni na mrežnoj poveznici: <https://www.youtube.com/channel/UCzMEPPNCer-6MN7j2uoY561A/featured>

Kao partnerica na projektu Žene i mediji, udruga B.a.B.e. sudjelovala je u pokretanju portala Žene i mediji, a u 2021. godini na portalu su objavljeni brojni tekstovi vezani uz rad udruge te su u obliku kolumne imale priliku pisati o obiteljskom nasilju u vrijeme pandemije COVID-19 i o sigurnim kućama u Republici Hrvatskoj. Portal Žene i mediji posvećen je osnaživanju i informiranju žena te poučavanju i podizanju svijesti svih građana/ki, javnih osoba, kreatora javnih politika, civilnog društva i posebno medija o pitanjima položaja žena u društvu. Portal je pokrenula Agencija za elektroničke medije s ciljem jačanja ispravne medijske vidljivosti žena i smanjenja štetnih stereotipa. Povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama predstavnice udruge B.a.B.e okupile su se uoči početka konferencije „Integrirani pristup u borbi protiv nasilja nad ženama i u obitelji“ ispred hotela s ciljem dokidanja prakse izjednačavanja žrtve i nasilnika i njihovog stavljanja u ravnopravan položaj, te isto tako, ukazivanje na nužnost što skorije implementacije Istanbulske konvencije u svrhu zaštite žena žrtava nasilja te djece.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Pokrenut You Tube kanal
- ✓ Provedena zagovaračka kampanja Zaustavimo osvetničku pornografiju
- ✓ Sudjelovanje u pokretanju portala „Žene i mediji“ te objava kolumni s posebnim naglaskom na nasilje u obitelji za vrijeme pandemije
- ✓ Suradnja s medijima, pojavljivanje u medijima 526 puta

Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ izvještava kako su radile na povećanju javne svijesti o nasilju nad ženama kroz medijski rad upozoravajući javnost na porast nasilja nad ženama pogotovo za vrijeme izolacije, te pozivajući na promjenu stavova, politika i prakse državnih institucija, odnosno javnopravnih tijela nadležnih za rješavanje problema nasilja protiv žena. Sudjelovale su na sastanku s predsjednikom Vlade, ministrom pravosuđa i ministrom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike vezano uz suzbijanje obiteljskog nasilja i nasilja na ženama i nastavak suradnje s civilnim društvom. Na sastanku su resorna ministarstva predstavila izmjene Kaznenog zakona i aktivnosti u okviru kampanje „Empatija sada“. Kroz 360 pojavljivanja u medijima i medijskih nastupa, objavama na internetskoj stranici i Facebook stranici podizale su javnu svijest o nasilju nad ženama.

Djelatnice su organizirale i sudjelovale na webinarima, konferencijama, okruglim stolovima, sastancima s relevantnim dionicima, edukacijama, javnoj akciji, u radu Tima Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama, Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora. Provele su medijsku kampanju senzibilizirajući javnost o problemu nasilja nad ženama koja se održala povodom 16 dana aktivizma, od 25.11.- 14.12. 2021. Na društvenim mrežama i web portalima na Facebook stranici objave je vidjelo više od 18000 osoba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ 360 medijski nastup te učestale objave na mrežnim stranicama te društvenim mrežama - doseg 18 000 osoba
- ✓ Sudjelovanje u medijskim kampanjama, akcijama, edukacijama
- ✓ Rad u Timu Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama

Udruga „Ženska soba“ navodi kako je obilježila Europskog dana žrtava kaznenih djela u suradnji i dogovoru s 10 partnerskih organizacija „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“, a u skladu s epidemiološkim mjerama zabrane okupljanja većeg broja osoba, donijela odluku o održavanju javne akcije povodom obilježavanja Europskog dana žrtava kaznenih djela u vidu online javne akcije. Online javna akcija je provedena na društvenim mrežama (Facebook i Instagram službene stranice Ženske sobe i partnerskih organizacija), emitiranjem radio jingla „Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ 22.09.2021. godine u terminu u 7:00 sati i 17:00 sati (opći radio jingl) te brojnim medijskim istupima. Online javna akcija je trajala ukupno 3 dana, u periodu od 21. veljače do 23. veljače 2021. godine. U periodu od 3 dana na društvenim mrežama Ženske sobe i 10 partnerskih organizacija su objavljeni sadržaji kao što su video materijali, slike, statusi i poveznice na druge web stranice (npr. Victim Support Europe), odnosno po 3 sadržaja svakog dana. Također, 28. listopada održana je na Cvjetnom trgu u Gradu Zagrebu promocija programa i javna akcija Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela s ciljem upoznavanja građana/ki s mogućnostima pomoći i podrške diljem Republike Hrvatske, dostupnim uslugama žrtvama i svjedocima/kinama kaznenih djela kao i o važnosti i ulozi podrške od strane stručnih osoba. Članice Ženske sobe su tijekom javne akcije promovirale rad i program „Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela“ u okviru koje 11 organizacija civilnog društva nastoje pomoći žrtvama da lakše prođu kroz traumatično iskustvo, s čime se ujedno želi spriječiti njihova nova viktimizacija. Na javnom događanju sudjelovalo je oko 300 osoba. Također, u sklopu projekta Unapređenje rada Centra za žrtve seksualnog nasilja, financiranog od strane Grada Zagreba, održan je okrugli stol povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama na kojem je sudjelovalo 52 osobe. Cilj održavanja okruglog stola bio je osvještavanje predstavnika/ca nadležnih tijela, institucija i organizacija civilnog društva o važnosti kvalitetne suradnje različitih pružatelja socijalnih usluga, policije, pravosudnih tijela, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva u radu sa žrtvama seksualnog nasilja, te jačanje međusektorske suradnje u suzbijanju seksualnog nasilja. Isto tako, nakon završetka edukacije u sklopu projekta Centar za žrtve seksualnog nasilja financiranog od strane Ministarstva zdravstva, studenti/ice medicine i psihologije su osmislili online kampanju. Kroz online kampanju su izrađeni banneri i objave objavljeni u periodu od 25. studenog do 10. prosinca kako bi se obilježili Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama i 16 dana aktivizma te obilježavanje Međunarodnog dana ljudskih prava. Studenti/ce su osmislili i prepoznatljiv hashtag #itimožešpomoći putem kojeg su pozvali mlade, ali i šire građanstvo da reagiraju na seksualno nasilje i seksualno uznemiravanje!

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Organizirana online javna akcija „Obilježavanje Europskog dana žrtava kaznenih djela, broj osoba priključenih događanju: 59 561, 4 medijska istupa
- ✓ Organizirana javna akcija Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela, promocija programa, broj osoba priključenih događanju: 300, 3 medijska istupa
- ✓ Organiziran online okrugli stol povodom Međunarodnog dana nasilja nad ženama broj osoba priključenih događanju: 52, 2 medijska istupa
- ✓ Iskazano zadovoljstvo sudionika/ca događanja
- ✓ Online aktivnost povodom Međunarodnog dana ljudskih prava - osmišljena online kampanja #itimožeshpomoći na društvenim mrežama Ženske sobe

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA: 12.243,25 kuna

- Redovna sredstva gradskih upravnih tijela
- Sredstva organizacija civilnog društva dobivena kroz javne natječaje od Grada Zagreba prikazana su u Području djelovanja I., mjera 2.
- Zaklada „Zajednički put“ 12.243,25 kuna

Mjera 2.**Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore i podrške žrtvama nasilja u obitelji**

Nositelji: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade, Gradski ured za kulturu, za međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Na mrežnim stranicama **Grada Zagreba** posebno je istaknuto područje „Zaštita žrtava obiteljskog nasilja“ koje sadržava informacije o Timu Grada Zagreba za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, Zagrebačkoj strategiji zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022., Povjerenstvu za zaštitu od nasilja u obitelji, Savjetovalištu za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja te o uslugama koje pruža Dom „Duga – Zagreb“. Navedeno sadržaj dostupan je na sljedećoj poveznici: <https://www.zagreb.hr/zastita-zrtava-obiteljskog-nasilja/4943>.

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom tiskao je 2018. godine tekst Zagrebačke strategije zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2018. do 2022. godine u 500 komada radi distribucije svim zainteresiranim institucijama. Do sada nije bio potreban dotisak. Tekst Zagrebačke strategije prilagođen je i osobama s invaliditetom te je ured izradio tekst navedene strategije na Braillovom pismu (20 primjeraka) i u zvučnoj tehnici (40 CD-a).

Centar za socijalnu skrb Zagreb izvještava da su u prijemnim uredima podružnica izloženi pisani materijali za žrtve nasilja u obitelji s ciljem bolje informiranosti o svim mogućnostima zaštite i podrške. Materijal se može pronaći i na mrežnim stranicama ustanove.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Broj tiskanih informativnih materijala – 500 komada bez dotiska u 2021. godini
- ✓ Tekst strategije prilagođen i osobama s invaliditetom

Gradski ured za obrazovanje izvještava da su vrtićima i školama dostupni, kao i putem on-line servisa različiti plakati i brošure UNICEF-a, Poliklinike za zaštitu djece Grada Zagreba (Mali vodič za velike promjene), materijali u okviru Projekta Podrška jačanju mentalnog zdravlja djece i mladih tijekom i nakon COVIDA-19 zdravstvene krize u Gradu Zagrebu, materijali Obiteljskog centra Grada Zagreba, edukativni materijali Odgojnog savjetovišta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i dr. Svaki dječji vrtić i škola imaju datoteku svojih stručnih materijala za odgojitelje, prosvjetne radnike i roditelje.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Dostupne informacije o zaštiti od obiteljskog nasilja na mrežnoj stranici Grada Zagreba
- ✓ Dostupne informacije o zaštiti od nasilja u obitelji na mrežnim stranicama Centra za socijalnu skrb Zagreb
- ✓ Online materijali za sve vrtiće i škole

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA

- Sredstva Gradskog ureda za zdravstvo iskazana su u Području djelovanja I., mjera 2.
- Redovna sredstva gradskih ureda i Centra za socijalnu skrb Zagreb

Mjera 3.

Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja

Nositelji: Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji

Sunositelji: Policijska uprava zagrebačka, Centar za socijalnu skrb Zagreb

Gradski uredi podržali su rad organizacija civilnog društva i ustanova, a koji su provodili medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja. Medijske kampanje opisane su u Mjeri 1.

VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI

- Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“ u potpunosti je prilagođen za boravak i smještaj osoba s invaliditetom
- Podrška organizacijama civilnog društva koje projektima unapređuju sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi te manjinskih skupina (nacionalne manjine, osobe pod međunarodnom zaštitom) - žrtvama nasilja u obitelji

Mjera 1.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Udruge osoba s invaliditetom i za osobe s invaliditetom

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom putem Javnog poziva za podnošenje prijave za dodjelu jednokratnih financijskih potpora udrugama dosadašnjih je godinama financijski podržavao udruge osoba s invaliditetom međutim u 2021. nisu sufinancirani programi, projekti i aktivnosti udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom, a koje se tiču zaštite od nasilja u obitelji.

Mjera 2.

Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet

Dom „Duga – Zagreb“ u potpunosti je prilagođen za boravak i smještaj osoba s invaliditetom. Dvije sobe i pridruženi sanitarni čvorovi prilagođeni su osobama koje koriste medicinska kolica. U skloništu su tijekom 2021.g. smještene su dvije odrasle osobe s invaliditetom od kojih je jedna osoba imala tjelesni invaliditet, a druga je imala senzorne teškoće. Na smještaju je bilo i jedno dijete s tjelesnim invaliditetom. Organizacije civilnog društva koje vode skloništa za žrtve nasilja (Ženska pomoć sada i Autonomna ženska kuća Zagreb) trenutačno nisu u mogućnosti prilagoditi prostore za boravak osoba s invaliditetom.

Mjera 3.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji: Domovi socijalne skrbi za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb, Zaklada "Zajednički put", organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom navodi da je temeljem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2021. ukupno financirano 3 programa/projekta organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prava osoba starije životne dobi. Projekti su tematizirali sljedeća područja: savjetovanje o pravima starijih

osoba (prava iz sustava socijalne skrbi i ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju sa svrhom sprječavanja njihove zlouporabe), obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad starijim osobama, upoznavanje s prepoznavanje znakova nasilja i drugih psiholoških promjena i adekvatna reakcija, psihološko savjetovanje za starije osobe koje su žrtve nasilja - psihosocijalna podrška za starije osobe koje su žrtve nasilja te provedbu istraživanja o ljudskim pravima starijih osoba.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Financijski podržano 3 projekata/programa organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prava osoba starije životne dobi

Zaklada „Zajednički put“ izvještava da su psihosocijalne grupe podrške osobama starije životne dobi održavane jednom tjedno u Senior centru. U sklopu grupnog rada obrađivane su teme nasilja nad starijim osobama, nasilja u obitelji i rodnog nasilja. Individualno psihološko savjetovanje osoba starije životne dobi održavalo se u Senior centru.

Pokazatelji uspješnosti:

- ✓ Održano 72 grupa psihosocijalne pomoći osobama starije životne dobi
- ✓ 15 osoba zatražilo individualno psihosocijalno savjetovanje
- ✓ 217 sata individualne psihološke podrške

Domovi za starije osobe čiji je osnivač Grad Zagreb (Dom za starije osobe Centar, Dom za starije osobe Dubrava - Zagreb, Dom za starije osobe Ksaver, Dom za starije osobe Maksimir, Dom za starije osobe „Medveščak“ Zagreb, Dom za starije osobe „Park“, Dom za starije osobe Peščenica, Zagreb, Dom za starije osobe Sveta Ana Zagreb, Dom za starije osobe Sveti Josip Zagreb, Dom za starije osobe Trnje i Dom za starije osobe Trešnjevka Zagreb) navedeni su kao sunositelji ove mjere. Vezano za tematiku zaštite nasilja od obitelji, korisnicima je bilo omogućeno individualno savjetovanje. Održano je niz razgovora u kojima se korisnicima pružala podrška i savjeti kako se zaštititi od raznih vrsta nasilja. Međutim, u specifičnom izvještajnom razdoblju, domovi su bili suočeni s izazovima koji su u potpunosti promijenili svakodnevicu zbog pandemije virusa COVID – 19 i potresa. Takve okolnosti su promijenile način rada u domovima za starije te je naglasak stavljen na zaštitu korisnika koji su detektirani kao najrizičnija skupina u pandemiji virusa COVID - 19.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : ukupno 62.486,50 kuna

- Putem Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom **38.000,00 kuna**
- Zaklada „Zajednički put“ **24.486,50 kuna**

Mjera 4.

Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)

Nositelj: Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo

Sunositelji: Organizacije civilnog društva

Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom svake godine podupire organizacije civilnog društva koje rade s osobama pod međunarodnom zaštitom, stvaraju dobre integracijske uvjete i promiču uključivu zajednicu. Djelatnice navedenog ureda sudjelovale su na stručnim skupovima i seminarima na temu integracije osoba pod međunarodnom zaštitom u organizaciji Hrvatskog pravnog centra, Isusovačke službe za izbjeglice, Centra za mirovne studije itd. U 2021. nije bilo projekata koji su tematizirali nasilje u obitelji manjinskih skupina.

Gradski ured za zdravstvo navodi da u sklopu programa Centra za žene žrtve rata - ROSA „Psihosocijalna pomoć i podrška azilantkinjama - žrtvama nasilja i štetnih tradicijskih praksi“ javnost i korisnice informirane su o radu Udruge i njihovim pravima i mogućnostima ostvarivanja prava putem informativnih letaka, web stranice (<http://www.lilazajednica.com.hr/>) namijenjenu ženama koje su preživjele silovanje, ratno silovanje, ali i široj javnosti. Također, tokom godine provedena je i kampanja s ciljem informiranja javnosti mogućnosti pomoći i podrške ženama koje su preživjele rodno utemeljeno nasilje uključujući i žene izbjeglice (azilantkinje i tražiteljice azila). Kampanja je imala 2 vizuala „Ako si slomljena - nisi sama“ i „Mi te čujemo!“. Kampanju se promovirala putem FB stranice i službenog Youtube kanala Udruge, te putem Google i Youtube oglasa.

UTROŠENA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA : 10.000,00 kuna

- Putem Gradskog ureda za zdravstvo **10.000,00 kuna**

PRIKAZ UKUPNIH IZDVAJANJA ZA ZAGREBAČKU STRATEGIJU
IZ PRORAČUNA GRADA ZAGREBA ZA 2021.

MJERA	NOSITELJI	UTROŠENA SREDSTVA
POGLAVLJE I. PREVENCIJA NASILJA U OBITELJI		
1. U sklopu preventivnih programa te zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja provoditi edukacije s cjelovitim pristupom problematici nasilja u obitelji, po vertikalni odgojno-obrazovnog sustava i za sve njegove dionike	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje* * U tekstu prikaza ukupnih izdvajanja za Zagrebačku strategiju navodit će se imena tadašnjih gradskih upravnih tijela koji su bili nositelji ili sunositelji provedbe mjera i aktivnosti u 2021. godini, a prije stupanja na snagu Odluke o ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/21, 24/21).	Iz redovnih sredstava nadležnih gradskih ureda i ustanova
2. Financijski poduprijeti provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji u okviru rada savjetovališta (specijalizirane usluge potpore, telefonske linije za pomoć, potpora žrtvama seksualnog nasilja)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za sport i mlade	1.160.000,00 kuna
UKUPNO		1.160.000,00 kuna
POGLAVLJE II. ZBRINJAVANJE I POTPORA ŽRTVAMA NASILJA U OBITELJI		

1. Osigurati financijsku potporu radu skloništa i/ili savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i žrtve seksualnog nasilja koje vode organizacije civilnog društva te ustanova koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	4.441.798,88 kuna
2. Osigurati stambeno zbrinjavanje djece i odraslih osoba žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za imovinsko - pravne poslove i imovinu Grada	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
3. Osigurati dostupnost stručne pomoći i podrške djeci i mladima traumatiziranim nasiljem u obitelji	Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	4.419.208,03 kuna
4. Osigurati podršku žrtvama nasilja u obitelji nakon izlaska iz skloništa	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	Iz redovnih sredstava nadležnog gradskog ureda
5. Planirati i programirati zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
6. Poticati poslodavce na zapošljavanje žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
7. Jačanje suradnje između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Regionalnog ureda Zagreb i skloništa i savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji radi pripreme za zapošljavanje i poboljšanja zapošljavanja žrtava nasilja u obitelji	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Regionalni ured Zagreb	Iz redovnih sredstava nadležnog nositelja
UKUPNO		8.861.006,91 kuna
POGLAVLJE III. PSIHOSOCIJALNI TRETMAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI		
1. Kontinuirano osiguravati financijska	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	1.116.926,41 kuna

sredstva za provođenje psihosocijalnog tretmana izvan zdravstvenih ustanova		
2. Provoditi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji izvan zdravstvenih ustanova	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Dom "Duga-Zagreb", pravne i fizičke osobe ovlaštene za provedbu psihosocijalnog tretmana	Iznos naveden u mjeri 1. poglavlja III.
UKUPNO		1.116.926,41 kuna
POGLAVLJE IV. UNAPREĐENJE MEĐURESORNE SURADNJE		
1. Unapređenje međuresorne suradnje u području zaštite žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	24.654,06 kuna
UKUPNO		24.654,06 kuna
POGLAVLJE V. IZOBRAZBA STRUČNJAKA KOJI RADE U PODRUČJU ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI		
1. Provoditi izobrazbu stručnih osoba o problematici nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za zdravstvo, Gradski ured za obrazovanje	Redovna sredstva gradskih upravnih tijela
UKUPNO		
POGLAVLJE VI. SENZIBILIZACIJA JAVNOSTI ZA PROBLEMATIKU NASILJA U OBITELJI		
1. Redovito obilježavati datume koji su vezani za ljudska prava i senzibiliziranje javnosti za problematiku nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	12.243,25 kuna
2. Osigurati dostupnost informacija o zaštiti od nasilja u obitelji i o mogućnostima potpore	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje,	Redovna sredstva gradskih ureda

i podrške žrtvama nasilja u obitelji	Gradski ured za zdravstvo, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	
3. Provoditi medijske kampanje za suzbijanje obiteljskog nasilja radi daljnje senzibilizacije javnosti za problematiku obiteljskog nasilja	Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji	-
UKUPNO		12.243,25 kuna
POGLAVLJE VII. ZAŠTITA POSEBNO OSJETLJIVIH SKUPINA ŽRTAVA NASILJA U OBITELJI		
1. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba s invaliditetom žrtava nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	-
2. Prostore u kojima djeluju skloništa za žrtve nasilja u obitelji prilagoditi i za boravak osoba s invaliditetom	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet	Iz redovnih sredstava nadležnih nositelja
3. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja osoba starije životne dobi od nasilja u obitelji	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	62.486,50 kuna
4. Unapređivati sustav zaštite prava i položaja žrtava obiteljskog nasilja manjinskih skupina (pripadnici nacionalnih manjina, osobe pod međunarodnom zaštitom...)	Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Ured za međugradsku i međunarodnu suradnju i promicanje ljudskih prava	10.000,00 kn
UKUPNO		72.486,50 kuna
SVEUKUPNO		11.247.317,13 kuna

**KONTAKTI SKLONIŠTA I SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI I
NASILJA NAD ŽENAMA U GRADU ZAGREBU**

	Naziv organizacije	Kontakt
1.	Dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „ Duga – Zagreb“ (sklonište i savjetovalište)	01 6383 503 – opće informacije (8.00 – 20.00), info@duga-zagreb.hr Savjetovališta za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja Ozaljska 93, Zagreb (pon – sri – pet: 16.30 – 19.30) Ninska 10, Dom zdravlja Zagreb Istok, Sesvete (uto – čet: 16.30 -19.30) mirna.zona@zagreb.hr Informacije za uključivanje u psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji (pon i sri: 14.00 – 20.00; uto – čet – pet: 9.00 – 15.00), tel: 01 4590 560, 091 3831 777 – tretman@duga-zagreb.hr
2.	Udruga Autonomna ženska kuća Zagreb (sklonište i savjetovalište)	P.P. 19 10001 Zagreb Besplatan broj: 0800 55 44 Radno vrijeme savjetovališta svakim radnim danom od 10.00 - 17.00 azkz@zamir.net
3.	Udruga SOS Ženska pomoć sada (sklonište i savjetovalište)	Telefon: 46 55 222, Besplatan broj: 0800 655 222 (dostupna 0-24 sata) zenskapomocsada@gmail.com
4.	Udruga B.a.B.e. (savjetovalište)	Selska cesta 112 a radnim danom od 08.00 do 17.00 sati: 01 4663 666 SOS telefon - besplatna pravna pomoć: 0800 200 144 ili 01 4611 351 babe@babe.hr Psihološka pomoć Za termine za psihološko savjetovanje telefonski se najaviti na 01/ 4663 - 666 svakim radnim danom od 08-17 sati.
5.	Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava (savjetovalište)	Maksimirska cesta 51 A, 10 000 Zagreb Radno vrijeme: Svakim radnim danom od 08:00 – 18:00 sati na broj mobitela: 091/150-5225 Svakim radnim danom od 09:00 – 17:00 sati na broj telefona: 6119-174 e-mail: zenska.soba@zenskasoba.hr Centar za žrtve seksualnog nasilja tel: 6119-444 e-mail: savjetovaliste@zenskasoba.hr